

V V T I S

“THE KNIGHT”

Dr. Vincas Kudirka

Vysk. Antanas Baranauskas

Dr. Jonas Basanavičius

LIETUVA, TĖVYNĖ MŪSŲ TU DIDVYRIŲ ŽEME!

DIEVUI IR TĖVYNEI

Published Monthly by

Knights of Lithuania

366 W. Broadway,

SO. BOSTON 27, MASS.

Subscription: Yearly \$3.00

Single Copy 30c.

DR. K. PAKSTAS
EDITOR

1642 Ocean Ave., Santa Monica, Calif.

PHYLLIS GRENDALE

Assistant Editor

CONTRIBUTORS

Rev. Stan. Raila, Rev. J. C. Jutkevičius,

JOSEPH J. GRISH

K. of L. Legal Advisor

77 W. Washington St., Chicago 2, Ill.

ART Dept.

Stanley Griganavičius.

**Knights of Lithuania
Supreme Council
Officers 1946-1947**

REV. JOHN C. JUTKEVICIUS

Spiritual Director

153 Sterling St., Worcester 4, Mass.

JOSEPH BOLEY

President

5 East 62nd St., New York, N. Y.

ANTHONY J. YOUNG

1st Vice President

35 Hunnewell Ave., Brighton 35, Mass.

JACK L. JUOZAITIS

2nd Vice President

6822 S. Rockwell St., Chicago 29, Ill.

JOSEPHINE ADAMS

Corresponding Sec'y.

66 Parkwoods Rd., Manhasset, L.I., N.Y.

LOUISE R. TOTILAS

Financial Secretary

18 Montrose St., Worcester 4, Mass.

FRANK GUDELIS

Treasurer

129 Rita St., Dayton 4, Ohio

REV. MODESTAS STEPAITIS, O.F.M.

Trustee

Mount St. Francis, Greene, Maine.

JOSEPH MATACHINSKAS

Trustee

952 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

RITUAL COMMITTEE

ANTHONY J. YOUNG

35 Hunnewell Ave., Brighton 35, Mass.

ANTHONY J. MAZEIKA

2919 Merwyn Ave., Pittsburgh, Pa.

PHYLLIS GRENDALE

366 W. Broadway, S. Boston 27, Mass.

All correspondence should positively reach the editorial offices by the 20th of the month of the coming issue. Correspondents may use pen names, but all correspondence must bear the signature and address of the writer. The editor assumes no obligation to return any material not solicited.

Entered as second class matter June 10, 1943 at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Kunigas Dr. Kazimieras Urbonavičius - Jonas Kmitas

KUNIGAS DR. KAZIMIERAS URBONAVIČIUS

*Tėvyne mus šaukia! Subruskim visi,
Kas gyvas, kas dirba, kas jaučia!
Prie gyvojo tikslo tegu telkasi
Svetur išsiblaškę vientaučiai!
Prie bendro šelpimo tegu susispiečia,
Jau laikas į darbą: Tėvynė mus kviečia!*
— Jonas Kmitas.

Kunigas Kazimieras Urbonavičius — Jonas Kmitas šiemet švenčia savo gyvenime svarbiausią sukaktį — dvasinės darbuotės, — kunigavimo penkiasdešimts metų auksinį jubiliejų. Jojo sie-loje šiandien šventė, todėl ir mes, labai aukštai įvertindami šią garbingą sukaktį kartu su pakilusia dvasia švenčiame šią šventę.

Auksinis kunigavimo jubiliejus, tai ilgas laikas. Bet apart kunigavimo jubiliejaus, kun. dr. Kazimieras Urbonavičius yra atlikęs daug garbingų žygių, kurie šia proga būtinai reikia prisiminti: — gimė 1874 m. sausio 14 d., Marijampolės apylinkėje iš stiprių ūkininkų tėvų, skaitlingos šeimos vaikas.

Savo gabumus rodė iš pat mažens, nes pradžios mokyklą išėjo per dvejus metus, o, 1890 m. baigė gimnazijos penkias klases. Seinų dvasinę seminariją baigė 1896 m.

Literatinį patraukimą ir gabumus, turėjo iš pat jaunystės, nes tik įstojęs į seminariją 1892 m., turėdamas vos 18 m. amžiaus, pradėjo rašyti

seminarijos laikraštyje. Pirmieji poezijos kuriniai — eilėraščiai, buvo spausdinami Prūsijoje, leistame lietuviškame laikraštyje „Ūkininke.“ Šis laikraštis buvo slapta platinamas Lietuvoje ir, visų gaudomas — mėgiamas. Kun. dr. K. Urbonavičius dar būdamas seminarijoje, jau bendradarbiavo Amerikos lietuvių spaudai.

Į Ameriką atvyko 1905 m. ir, kurį laiką vikaravo New Yorke ir Pensylvanijos valstijose.

Naujajai Anglijai ir, Naujosios Anglijos vyčiams, jis yra gal geriau žinomas negu, kitoms Amerikos lietuvių kolonijoms. Po Naująją Angliją jis klebonavo: Lowellyje, Brocktone, Bostone, Norwoode ir dabar vėl reziduoja Bostone, prie klebono F. Virmauskio.

Liet. Vyčių organizacija, pas jį visuomet rasdavo nuoširdų tėvišką patarimą-užtarimą, kaip žodžiu, taip ir per spaudą o, kur jam teko klebonauti, ten jaunimas sukosi apie jį ir, kaip įžymaus vado nuoširdžiai klausė, gi, Liet. Vyčių kuopos, ten stipriai gyvavo.

Apart kunigo atsakomųjų pareigų, jis rasdavo daug laiko, dirbti: Tautos Taryboje, Kunigų Vienybėje, Katalikų Federacijoje, Lietuvos Vyčiuose, ir Darbininkų Sąjungoje. Ši pastaroji gal jam arčiausia prie širdies o, ypač laikraštis „Darbininkas“ kurio jis yra vyriausias redaktorius, ir kur jis pašvenčia tiek daug laiko vedamiems straipsniams.

Kaip rašytojas, poetas, jis yra parašęs, ir išvertęs į lietuvių kalbą daug įdomių veikalų ir eilėraščių. Vėliausias jo veikalas — apysaka — „VYTIS ir ERELIS“ ištikrųjų, jaudina tautinius jausmus skaitant ir, teigia energijos ir pasiryžimo, kovoti dirbti dėl lietuviybės, dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo.

Vytauto Didžiojo Universitetas, įvertindamas jo nenuilstamą darbuotę lietuvių tautai, 1940 m. suteikė jam garbės daktarata.

Šio taip garbingo jubiliejaus proga, lai būna leista L. Vyčiams ir man, išreikšti nuoširdžiausį sveikinimą, kun. dr. Kazimierui Urbonavičiui. Linkime Jums tėve ilgiausių metų, stiprios sveikatos ir sėkmingos darbuotės, ypač per mūsų katalikišką-lietuvišką spaudą.

Plačią lietuvių visuomenę, prašau pastebėti šio straipsnelio pradžioje Jubiliejanto — Jono Kmito—Kun. Urbonavičiaus žodžius: „Tėvynė mus šaukia! Subruskim visi,“ ir stokim į vieningą lietuvišką darbą, švėsdami šiuos jubiliejinius Jono Kmito—Kun. dr. Urbonavičiaus metus. Jubiliejantui bus didžiausias džiaugsmas ir jubiliejinių metų dovana, kada Jis matys, kad mes vieningai dirbame dėl lietuviybės, dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo!

Pranas Razvadauskas.

Ar Buvo Amerika Demokratijos Arsenalas?

Už Ką Amerika Kariavo?

Eiliniam laikraščių skaitytojui gal but ir nekyla tokio keisto klausimo; jis gal jau išanksto turi teigiamą atsakymą: Amerika kariavo už laisvę ir demokratiją visų tautų. Tačiau politikas ir diplomatas kai kuomet savo išsilavinimu ir patyrimu toli pralenkia minias ir pasidaro nepriklausomas nuo laikraščių ir oficialinių įstai-gų politinės muzikos.

Karo metu ir per rinkimus valstybių vairuo-tojai labai stengiasi įgyti visur populiarumo. Jie tada daro skambius ir iškilmingus pareiški-mus, skelbia milijonams kilniausius tikslus, žada sukurti naują, daug geresnį ir saugesnį pasaulį. Šių skambių pareiškimų pirmiausias tikslas tai kelti kareivių ir rinkikų ūpą, parduoti kuodau-giausia valstybinės paskolos bonų ir išgarsinti prezidentų bei ministrų vardus: žiurėkite, kokie šaunus ir kilnus mes esame didvyriai. Betgi tik-rovėje, karų tikslai esti bent kiek paprastesni ir labiau apčiuopiami.

Tai už ką gi Amerika kariavo? Sakysite, ji norėjo panaikinti žiaurią ir agresyvę diktatūrą? Jei taip, tai ji turėjo paskelbti karą Rusijai, vi-sų diktatūrų motinai ir jų peryklai (inkubato-riui), kai raudonasai fašizmas užpuolė Lenkiją, Suomiją ir Baltijos Respublikas.

Formalinę priežastį karui davė Japonijos ata-ka prieš Havajų salas. Bet tikrovėje, Amerika ruošėsi karui jau 1939 m., kai Hitleris užpuolė Angliją, Lenkiją ir kitus kraštus. Amerikai la-biausia rūpėjo išgelbėti savo motiną Britaniją; tai visai normalu, natūralu, žmoniška ir supran-tama: visi geri vaikai turi gelbėti savo motinas. Iš Britų salų Amerikon juk atvyko daugiausia ateivių, Britanija davė Amerikai savo kalbą, įsta-tymų rinkinius, svarbiausius papročius, tradici-jas, literatūrą ir pirmąjį pamatą visai Amerikos kultūrai. Tai gal but ir buvo svarbiausia priežas-tis, Amerikai rimtai kariauti ir padėti Brita-nijai.

Įtakingų amerikiečių tarpe labai nepalankiai buvo žiūrima į žydų persekiojimą Vokietijoje. Keletas svarbių protestoniškų religijų Ameriko-je (metodistai, baptistai etc.) ypatingai pabrė-žia Senąjį Testamentą. Ogi per tai labai suartė-jama su žydais, kurių skriaudos Amerikoje ran-da daug galingesnį atgarsį ir protestą, negu vi-siškas išnaikinimas beveik keturių milijonų ka-talikų ir liuteronų Sovietijoje, įvykdytas tarp 1920 ir 1935 metų. Ir dabar iš Sovietijos bėgan-čius žydus amerikiečiai daug geriau traktuoja, negu katalikus ir liuteronus. Tai įrodančių faktų jau daug buvo paskelbta pasaulio spaudoje dau-geliu kalbų.

Kieno Arsenalas Amerika Buvo?

Ji buvo demokratijos arsenalas, nes teikė la-bai daug pagalbos Britanijai, ogi po truputį ir diktatūrai, jau prieš 30 metų atgaivinusiai ver-gų sistemą, britų kolonijose panaikintą 1834 m. ir Amerikoje 1861 m. Vergų valstybė gavo net 11 milijardų dolerių vertės karišką paramą. Bet vergų savininkai gavo iš Amerikos daug bran-gesnę moralinę paramą: nuo 1941 m. vasaros iki 1945 m. rudens Amerikos galingas oficialus aparatas ir jo įkvėpta spauda nuolat skelbė vi-sam pasauliui, kad vergų valstybė yra irgi gera demokratija, garbingų vadų teisingai valdoma, tik bent kiek savotiškai ir keistai susitvarkiusi, todėl kai kam sunkiai suprantama. Vergija Ru-sijoje buvo įvesta 1917 m. Pradžioje vergų skai-čius buvo nelabai didelis, bet jis nuolat didėjo. Šių žodžių autorius, plačiai keliaudamas Rusijoje 1933 m. patyrė iš pačių rusų, kad vergų skaičius tuomet siekė 7 milijonų. Karo pradžioje vergų ten buta apie 11 mil. 1939 m. ir 1940 m. vergų skaičius labai padidėjo lenkais, ukrainiečiais, gudais, rumunais ir žydais. 1941 m. vergų sto-vyklas papildė apie 200,000 lietuvių, latvių ir es-tų. Karui einant buvo likviduotos penkios tau-tos Sovietijos pietuose: jos davė tur but arti 4 mil. vergų. 1942 m. vergų jau buvo apie 19 ar 20 mil., gi dabar esama apie 24 mil. Šių žodžių au-torius turėjo progos plačiai pasikalbėti bent su tuzinu nuostabiai pasprukusių vergų. Apie bai-siausią vergų gyvenimą Sovietijoje jau senokai žinojo ir Amerikos Valstybės Departamentas. Tačiau Rooseveltto valdymo metu net per keturis ilgus metelius Sovietija buvo ne tik labai gau-siai šelpiama, bet *nuostabiai garbinama*. Iš to Sovietija susikrovė milžinišką prestižą, pasauli-nę garbę. Sekretorius Byrnes per pastaruosius 20 metų palengva pats gal jau įsitikino, kad Amerika buvo ne tik demokratijos, bet ir stip-riausios diktatūros arsenalas. Amerikos išgelbė-ta ir nuostabiai sustiprinta Sovietų diktatūra dabar atkreipė visą savo diplomatinę jėgą kaip tik labiausia prieš savo geriausį draugą—Ame-riką. Molotovo ofensyva taip privargino p. Byr-nesą, kad net jo sveikata pašlyjo ir jis nuspren-dė užsienių reikalus kitam palikti. Gen. Marshall irgi turės nelengvą darbą išsrėbti p. Rooseveltto išvirtą sriubą. Ir jis pavargs...

O Kaip Su Mažosiomis Demokratijomis?

Šis pasaulinis karas prasidėjo pirmiausia ir svarbiausia, kad neleisti likviduoti viso tuzino mažesnių valstybių, išpraustų tarp vokiškos ir rusiškos diktatūros. Britų-lenkų sutarty yra pa-

sakyta, kad Lietuvos likvidavimas būtų karo priešastimi Lenkijai. *Taigi pirmiausias karo tikslas lig ir turėjo būti apsauga Lenkijos ir Lietuvos nepriklausomybės.* Suprantama, kad ir kitų gretimų valstybių žuvimas buvo labai pavojingas demokratijų likimui, nors kai kurios jų ir nebuvo labai demokratiškos, bet jos nebuvo ir pilnai totalitarinės. Jos visos turėjo gerų galiomybių vėl sugrįžti į pilnai demokratines vėžes. Baltijos Respublikos, Lenkija, Čekija, Jugoslavija ir Rumunija labai aiškiai buvo palinkę britų, prancūzų ir amerikiečių šonan. Bet jos buvo ne tik apleistos, bet ir išduotos diktatūrų siaubui. Jųjų demokratinės skeveldros, per nuostabias kliutis patekusios į demokratijų zoną Vokietijoje, ir dabar juk neranda šilto ir humaniško traktavimo. Tiesa, šitų tautų likučiai dabar jau nebežūdomi, bet jie neturi laisvės, negauna paragauti demokratijos vaisių. Jų kalba neturi lygybės nei su vokiečių kalba, jų spauda žiauriai cenzuruojama, jų judėjimas varžomas, jų kultūrinės įstaigos (universitetai, mokyklos, draugijos) negauna žmoniškos paramos už septynis metus iškentėto pragaro. Tai vis ženklai, kad galingoji Amerika dar tebėra Sovietinės diktatūros įtakoje ir todėl *ji nesiryžta savo mažųjų brolių tikrai gelbėti.* Didelė nelaimė, kad Amerika praktikoje jau užmiršo savo 1776 metus. Jos labdarybė labai plačiai siekia, bet ji apsėsta pikty žmonių, kai kada net su komunistiniais ir sadistiniais palinkimais. Amerikos aukšti pareigūnai yra susirūpinę išgelbėti vergijon išvežtus vokiečius ir japonus, bet jie nežada gelbėti dar sunkesnėn padėtin patekusius Baltijos ir Lenkijos vergus. Todėl daugybei nuskriaustų žmonių Amerika virsta visiškai nesuprantamu sfinksu. Viena tik aišku, kad beveik visai centrinei Europai su 120 mil. žmonių Amerika (o gal ir kitos demokratijos) neteikia tokios pagalbos, kokią ji teikė Britanijai ir Sovietijai. Mažos valstybės čia neturi populiarumo, nors jos yra ir galėtų pasi- likti labiausia draugiškos Amerikai.

Nelaimių Priežastys

Mokslo ir diplomatijos rateliuose tenka kartais pasikalbėti apie tas priežastis, dėl kurių Amerika apleido mažąsias demokratijas. Tų priežasčių ne viena, bet gana daug ir komplikuotų.

1. Humanizmas Amerikoje ir kitur pasauly sparčiai nyksta, silpnėja. Materialistinis, biznieriškas pasaulis mažų ir gražių daiktų nevertina. Jam *geriau didelė diktatūra, negu maža demokratija.*

2. Centrinės Europos tautos ne tik mažos, bet jos ir neturtingos. Pavyzdžiui, trijose Baltijos Respublikose nebuvo nei vieno milijonieriaus Amerikos doleriais skaitant. Tai kaimiečių tautos su labai aukštu intelektualiniu ir menišku gyvenimu, su gausia literatūrine produkcija, bet su silpnoka pramone. Tokios šalys negali būti populiaros turtingose komercinėse tautose.

3. Amerika ir net Britanija nejučiomis laikosi Atlantinės ideologijos, pagal kurią jos yra intereso išgelbėti tik tą mažą Europos dalį, kuri plačiu frontu prieina prie Atlanto arba saugo Mediteranos vartus. Labiau kontinentinės tautos (t. y. į rytus nuo Vokietijos ir Italijos) joms neberūpi, kaip *neįeinančios į anglo-saksų saugumo zoną.*

Yra ir daugiau priežasčių, bet čia nėra vietos joms nusakyti. Mes *žinome*, kad apleisdama savo geriausius draugus Amerika ateity turės daug bėdų ir nelaimių tarptautinėje politikoje, bet mažųjų žmonių didieji argumentai šiuo metu nebus madoje aukštose oficialinėse ir finansinėse sferose. Tad kentėkime vieni, nesitikiškime didžiųjų pagelbos mūsų neapsakomuose varguose, kokių pasauly dar niekas nematė. Esame patys mažiausi turtu ir mus eilės baisiai praretintos. *Bet trys Baltijos tautos yra pačios didžiausios pasauly savo kančiomis ir aukomis ant laisvės aukuro.* Mus supras tik busimieji amžiai, kada praeis storos kišenės ir bizuno gadynė, kai padidės humanizmas.

Trumpas Žodis Apie Svarbius Dalykus

1. Vasario 16-ta

Šiais metais sueina 29 metai nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Lietuva beveik tris metus kovojo ir kariavo už savo nepriklausomybę. Karas prieš Želigovskį pasibaigė tik 1920 m. lapkričio pabaigoje. Antrą kartą bolševikai įžengė į Lietuvą lapkričio 14 d., 1939 m. ir pradėjo ruošti visišką Lietuvos okupaciją ir nepriklausomybės laidotuves. Taigi Lietuvos Respublika naudojosi taika ir nepriklausomybe tikrai 19

metų. Per tą laiką lietuvių tauta savo darbu ir taupumu padarė keletą moderniškų stebuklų.

1. Žemės reforma, įvykdyta daugiausia tarp 1920 ir 1926 m., priklausio prie pažangiausių pasaulio socialinių reformų biedno žmogaus naudai.

2. 1922 m. konstitucija teorijoje ir praktikoje teikė žmonėms (daugumai ir mažumoms) daugiau laisvės, negu didelėje daugumoje demokratiščių šalių.

3. Mokinių skaičius pradžios mokyklose pašoko nuo 45,000 iki 300,000, t. y. šešis kartus

padidėjo. Dar daugiau pažangos padaryta aukštesnio tipo moksluose. Analfabetizmas buvo beveik visiškai prašalintas. Mokslo pigumu ir prieinamumu biednuomenei Lietuva pralenkė Ameriką ir beveik visą pasaulį.

4. Knygų metinė produkcija pašoko nuo kokių 200 iki 1400. Laikraščių ir žurnalų skaičius padidėjo nuo 20 iki 160. Visur pridygo knygynų ir bibliotekų. Išdygo puiki opera, dramos teatras, baletas, geri chorai.

5. Kviečių produkcija padidėjo 300%, bulvių 120%, kitų javų apie 20%. Pieno, kiaušinių ir mėsos gamyba daug kartų save pralenkė. Ukininkų kooperatyvai virto tikru tautos pasidžiavimu.

5. Pagerėjo žmonių maistas, rūbai, butai. Per tai pakilo sveikatingumas ir labai sumažėjo mirtingumas. Vidutinis lietuvi (bendrai: vyrų ir moterų) amžius jau pasiekė 54 metų, taigi lietuviai turėjo šansų 10 metų ilgiau gyventi, negu rusai, ir 5 metus ilgiau, negu lenkai.

Žinoma, per 19 metų ne viskas valstybėje padaroma. Bet jeigu but būtų leista dar tiek pat metų Lietuvai ramiai dirbti ir jos genijui kurti, tai ji but atsidurusi tarpe pustuzinio pačių pažangiausių pasaulio tautų. Butų išsipildę didžiausiojo Lietuvos filosofo prof. Stasio Šalkauskio kilnūs žodžiai:

“Ir nupinsime iš brangios Tėvynės gyvą dainelę, ir padarysime iš jos pasigerėjimą amžiams.”

Dabargi, visos mūsų jėgos iki paskutinio lašo, iki paskutinio gyslų virpėjimo turės eiti nepaliaujamam kovon prieš vergiją, prieš žiaurią barbariją, prieš mirtį, slenkančią iš didžios Melo Karalystės. Kovosime iki savo dienų pabaigos už prarastą saldžiąją laisvę, už nutrauktą dainą, už išniekintą teisingumą, už sumindžiotą žmogų. Ir teks mums kovoti kartu su kitomis vergiją velkančiomis tautomis: su kukliais estais, su broliais latviais, su istorijos bendrininkais lenkais, su puikiais prieteliais ukrainiečiais, su šauniais vengrais ir su visais tais, kurie nusimes veidmainystės kaukę ir drįs visu savo ūgiu atsistoti prieš organizuotą melą, prieš “Lend-Lease” riebais Atpenėtą Utele.

2. Lietuvos Knygai 400 Metų

Tirštai apgyventame Europos kontinente nėra erdvės mažoms tautoms išaugti į gausingas, skaičiais ir medžiaga dideles tautas. Jos gali tapti didelėmis tik savo aukšta kultūra. Iš šio taško žiūrint, lietuvių tautai nėra didesnio jubilėjaus, kaip jos pirmosios knygos išskridimas pasaulin 1547 m. Karaliaučiaus mieste, senovinėje lietuvių-prūsų žemėje.

Tai Mažvydo liuteriškas katekizmas. Tuo metu jau buvo daug protestonų ir Didžiojoje Lietuvoje, bet ten jie lietuviškų knygų dar nespausdino, spausdino tik lenkiškas ir lotyniškas. Il-

goką laiką Karaliaučius, Tilžė ir Ragainė buvo nemenkais centrais lietuviškos kultūros. Vilniuje Lietuviškos knygos pradėta spausdinti (daugiausia jezuitų rašytos) 1595 m.

Jeigu Dievas savo dienas skaito šventųjų skaičium, tai kultūringa tauta savo gyvenimą sveria savo minties kūryba — knygų gausumu ir gerumu. Mirštančios tautos ar jų dalys knygų nebeleidžia. Kaip butų gražu, kad Amerikos lietuviai atžymėtų šį didžiausią tautos jubilėjų sudarydami knygos fondą ir išleisdami keletą svarbių veikalų, pačių reikalingiausių išblaškytai tautai. Nejaugi mes butume besarmačiai ir apsiribotume tik keliais laikraščiais straipsneliais. Sukruskime, susiorganizuokime didžiausiai savo šventei.

3. Reikalingiausias Internacionalas

Šiuo metu krikščioniškajai arba Vakarų civilizacijai grėšia mirtinas pavojus. Tiksliau bus pasakius — jau dabar Vakarų civilizacijos kraštai viens po kito pagrindinai sunaikinami. Vakarų civilizacijos kraštai, ypač šiaurinė pusė Europos ir angliškai kalbančios užjūrio šalys, sudaro tikrąjį branduolį ir stipriausią atsparą laisvojo, demokratinio žmogaus kultūrai. Prieš šitą laisvojo žmogaus zoną dabar ir netolimoj ateity bus nukreiptas aštriausias raudonojo fašizmo puikiai organizuotas melas, intryga ir ginklas. Prieš ją kovojo ir kovos raudonasai despotizmas ir, kai kada, — kai kur, — silpniau organizuotas nacizmas. Liudniausia tai, kad raudonasai fašizmas jau sugeba taip pasaulinius reikalus diriguoti, jog priverčia anglo-saksų ir prancūzų demokratijas palengva likviduoti mažesnių tautų demokratijas. Kas seka atydziai UNO, UNRRA, IRO ir dabartinių taikos konferencijų posėdžius, statutus, patvarkymus ir nutarimus — gali lengvai pamatyti nuolat daromas didelio masto skriaudas, siekiančias kaip tik susilpninti ir net sunaikinti žymią dalį demokratinio pasaulio. Totalitarai turi savo tvirtai disciplinuotą internacionalą ir penktąją koloną visuose pasaulio kraštuose. Jie vieni kitus pažįsta ir žino ko siekia. Jie turi galingos valstybės karinę, finansinę ir politinę nesvyruojančią paramą. Jie yra susimobilizavę didžiai kovai.

O ką demokratijos daro? Jų politika klajoja tamsioje erdvėje. Jos viena kitos nepažįsta. Jos net ne bando bent kiek suderinti savo veiklos. Veikia pakrikai, dažnai viena prieš kitą. Jų elgesys su audros našlaičiais — baltiečiais, lenkais ir kitais — Vokietijoje yra tikras skandalas ir gėda moderniškai žmonijai. Tie dalykai darosi gal dėl paprastos žmogaus kvailybės. Bet ir kvailybei turėtų gi buti kokio riba. Kai kas pasaulį vis dėlto pagerėtų, jeigu viso pasaulio demokratinės grupės sudarytų savo internacionalą, demokratinę valstybių globojamą. Jo

branduolį turėtų sudaryti *daugiausia nuo abiejų totalitarizmo nukentėję tautos*: estai, latviai, lietuviai, lenkai, slovakai, čekai, vengrai, kroatiai, slovėnai, serbai, graikai ir kiti. Jie daugiausia žino kas yra demokratija ir ką atneša diktatūros. Iš jų daugiausia galėtų pasimokinti diktatūrų nepergyvenę demokratijos: britų, amerikiečių, švedų, šveicarų ir kitų. Jei demokratija nori pasaulį dar ilgai išsilaikyti, ji turi organizotis, vienytis, rikiuotis, o svarbiausia—kovoti. *Tik kovojančios idėjos lieka gyvos*. Snaudalius kiaulės suės, ir niekas jų nesigailės.

Demokratijos internacionalas turi remtis kovojančia tolerancija, turi atmesti vienos partijos ekskliuzivizmą, kraštutinį nacionalizmą — vis vien ar jis sovietinės, ar vokiškos kilmės. Kovojančios demokratijos internacionalas turėtų daug dėmesį kreipti į tuos kraštus, kurių vėliavos nuleistos, kurias pavergė svetimai ar savi diktatoriai. Konkrečiau kalbant, toks internacionalas pat pradžioje turėtų apimti Amerikos demokratų ir respublikonų, Britų konservatorių, liberalų ir darbiečių. Europos kontinente seniau ir dabar demokratijos tvirtą atsparą turėjo ir turi įvairių šalių krikščionyse demokratose, social-demokratose, įvairiose ūkininkų partijose, liberaluose ir kitokių vardų grupėse. Kiekviena grupė, kuri tvirtai atmeta vienos valstybinės partijos sistemą, kuri kovoja prieš raudonus ir rudus totalitarus turi rasti vietos kalbame internacionale. Einant gi krikščioniškos mėlės bei liberališkos tolerancijos dėsniais toks internacionalas turėtų būti labai humaniškas ir ieškoti praktiškų priemonių globoti nuskriaustų, užmestų, persekiojamų tautų kalbas ir kultūras. *Demokratija turi apsilikti naujais humanizmo ir idealizmo rūbais*. Ji turi mesti žiaurias kovas už žibalo šaltinius, už strateginius punktus. Ji turėtų kovoti už žmogaus dvasios laisvą kurybą, už tautų kultūrinius idealus. *Tik tuomet jos vėliava atkreips savo pasaulio jaunimo akis ir suteiks atgaivintos prasmės jaunoms kovojančioms, tiesos ir teisybės ieškančioms sieloms*. Kadangi, pasaulis pradės kirmyti žiauriuose biznio ir interesų rungtynėse, užleisdamas vis naujas zonas "kovojančiam dialektiniam materializmui," valstybiniam kapitalizmui, cenzūrai, terorui ir milžiniškoms vergų stovykloms.

4. Reikalingiausieji Klūbai

Niekaip nepavyks Europos taiką ir laisvę ilgesniam laikui apdrausti, jeigu didžioje tautų trynimosi zonoje — Europos Centre — nesusidarys vienos laisvos ir tvarkingos didelės valstybės su šimtu milijonų ar daugiau gyventojų. Britų valstybės vyras W. Churchill jau labai rimtai išpėjo, kad Europos išsigelbėjimas glūdi jos laisvoje federacijoje — Jungtinėse Europos Valstybėse. Gaila, kad jis šią mintį vėlokai pabrėžia: but buvę daug geriau, kad jis būtų kal-

bėjęs ir daręs tuo metu, kai jis buvo Britanijos premieras.

Bet visą Europą iškart sujungti bus žymiai sunkiau, negu jos kurią žymią dalį. Europos vakarai dar maža nuovokos turi apie tikrus pavojus laisvajam žmogui. Jie tik truputį paragavo ir tik vienodo tipo totalitarizmo, ogi didysis ir dar baisnis totalitarizmas jai dar nežinomas iš *visiškai praktiškos pusės*. Centrinės Europos gyventojai ne iš knygų, bet savo gyvybėmis, prarasta laisve ir turtu patyrė ir pergyveno abu totalitarizmus: Vokietijos rudąjį bolševizmą ir Rusijos raudonąjį nacizmą. Jie išėjo praktinę mokyklą, perėjo per bandymų ugnį, sumokėjo už demokratiją ir laisvę milijonais gyvybių.

Kalėjimas kartais nuostabiai suartina žmones ir pramokina aukštai vertinti laisvę. Pavieniuj, nei Lenkija, nei trijų Baltijos valstybių federacija, nei kuri kita maža ar vidutinė valstybė Europoje nebesusilauks saugumo ir taikos, *nes totalitarizmas dabar jau persirito į naują politinės ofensyvos, karingumo ir imperializmo fazę. Ši banga gal but per šimtmetį neatslugs*. Ir Amerika jaučia ir ilgai jaus tą smarkią totalitarizmo ofensyvą bent iki tol, kol susiorganizuos Centro Europa į vieną federaciją. Ši federacija turėtų apimti pirmiausia patį Europos liemenį nuo Suomų įlankos iki pat Adrijos. Iš jos gal išaugtų ateity visos Europos Federacija, apie kurią šneka Churchill ir senai skelbia Coudenhove-Kalergi knygos. Idėjai gvildenti, jai garsinti, nuoširdumui ir pasitikėjimui ugdyti šiandien reikalingi visuose didmiesčiuose (Europoje ir Amerikoje) *Centralinės Europos Federaliniai Klūbai*, o angliškai sakant: *Central European Federal Clubs*. Juos turėtų organizuoti žmonės, kilę iš Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Vakarinės Ukrainos, Čeko-Slovakijos, Austrijos, Vengrijos, Jugoslavijos, Bulgarijos, Albanijos, Graikijos, Italijos ir gal but iš rytinės Vokietijos. Ši tauta, dėl jos didumo ir potencialaus galimumo, patogiausiai būtų dalimis priimtų Centrinės Europos Federaciją, kad nesuirtų naujos Federacijos tvarka vienos valstybės naudai. Kai jau pasirostų įstoti Prancūzija, tuomet but galima priimti ir visą federalizuotą Vokietiją; tuomi šis tautų konglomeratas pavirstų visos Europos Federacija, paliekant atviras duris kiekvienai demokratinei Europos ar jos pakraščiu tautai laisvas duris į ją įstoti.

Nebijokim Didžiųjų Kliūčių

O tų kliūčių tikrai nemaža bus. Jų dvi pačios didžiausios tai ribų ginčai ir bendros kalbos klausimas. Ribų painiems klausimas spręsti visos įeinančios tautos turėtų dar prieš Federacijos įsisteigimą sudaryti specialų teismą iš tarptautinės teisės, istorijos ir geografijos ekspertų. Jos turi nutarti be prieštaravimų pripažinti tokio teismo sprendimus ir jų laikytis.

Lietuva Laukia Darbų

Kur lietuvis bebūtų — Alaskoje ar Pietų Amerikoje, Sibire ar Australijoje, Pacifiko salose ar Afrikoje, ir pagaliau šioje laisvės šalyje ar pavergtoje Lietuvoje — visur jis, nors širdyje, šių metų vasario 16 d. minėjo 29 metų sukaktį nuo Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo.

Skirtingai tą sukaktį minėjo senoji Lietuvos žemė, amžino priešo — ruso pavergta, mindžiojama, kad ir priverstas kovoti brolis prieš brolių, — lietuvis tyliai ir kantriai ten galanda ginklą sukilimui prieš savo pavergėją ir bet kuriuos savo laisvės priešus. Lietuvio kasdieninė malda ir mintis: — “kad prašvistų protas tų, kurie gyvena laisvėje, kad jie atsibustų iš apsnudimo ir ginčų ir, tinkamai perstatę pasauliui tragišką lietuvių tautos padėtį, kad paašikintų naujų Lietuvos kovų sąlygas ir kelią.” Lietuva dar kartą kovos už savo laisvę, kaip kovojo už ją išstisus 800 metų, bet svarbu, kad naujoji Lietuvos auka nebūtų veltui, kad ji būtų tinkamai pasauliui parodyta ir jo suprasta. Mūsų pareiga tą darbą atlikti čia Amerikoje ir tėvynės neapvilti, nes visų pavergtų lietuvių viltys sudėtos į mus.

Rusijoje atsiradę tūkstančiai lietuvių gyvena ta pačia viltimi ir malda. Jie sunkiai dirba ir il-

Centrinės Europos federalinė kalba turėtų tapti kuri neutralioji joms kalba, kaip prancūzų, anglų arba net tradicinė seniau čia plačiai vartota lotynų kalba. Pradžioje, organizaciniame periode gal geriau būtų naudotis net ir keliomis daugeliui suprantamomis kalbomis.

Atmetus jėgos vartojimo principą, o priėmus teismo bei arbitražo sprendimus, gal but duotume visam pasauliui humanistinį pavyzdį ir labai sustiprintume taiką ir demokratybę.

Šitokios Federacijos įsikūrimas Centro Europoje labai padidintų pasaulinę prekybą ir sustiprintų taiką. *Tai turėtų kolosalinės reikšmės Amerikos saugumui. Juk kaip tik šita zona ir yra pati draugiškiausia Amerikai ir neturi su ja jokių geopolitinių ar kitokių ginčų.* Na, sakykite, argi Amerikai šiandien nebut pravartu turėti visais atžvilgiais draugišką 100 ar 150 mil. gyventojų valstybę, neturinčią jokių imperialistinių užmačių? Ji nei kiek nekonkuruotų dėl kolonijų, salų ir bazių su britų Imperija ir Prancūzija. *Mišrių tautybių federacijos niekaip negali pasinešti į imperializmą ir militarizmą, kaip tai rodo puikus Šveicarijos pavyzdys.* Totalitarizmas joms irgi negali prilipti, nes tuzino tautų kolektyvinė valia negali paklusti vieno diktatoriaus ar vienos partijos norui. Karo pradžioje Amerikoje buvo daug palankių balsų tokiai Federacijai. Kodėlgi dabar jie nutilo?

gisi tėvynės išvadavimo, tik visai vėl skirtingose sąlygose ir svetimoje, kitokių idėjų žemėje.

Kad ir ne taip gausinga, Pietų Amerikos išeivija mini sukaktį, laukdama žygių ir darbų daugiausia taip pat iš mūsų, gyvenančių krašte, vadovaujančiame pasaulio išlaisvinimui.

Amerikos lietuvis prisimins padėjęs per perieitą karą Lietuvai atgimti aukomis ir darbu, prisimins iki šiol rėmęs ir teberemiaus lietuvišką veikimą ir spaudą sunkiai uždirbamu skatiku, mokęs savo sūnus ir dukteris lietuvių kalbos ir tėvynės meilės, kiek tai leido sąlygos, prisimini- mai ir gaunamos, labai negausios, informacijos apie gimtąjį kraštą. Jis ir dabar nedaug tepasikeitęs — jis išleido nevieną sūnų ir dukterį kareiviu, jūrininku, lakūnu ar gailestingąja sesele į karą ne vien naujosios tėvynės Amerikos laisvės ginti, bet taip pat savo tėvų žemės vaduoti ir jos seną garbę atstatyti. Jis priglaudė, nors gal ir su didesniu atsargumu ir susilaikymu negu anksčiau, nevieną naujai iš Lietuvos atvykusį, laukdamas iš jo darbų dėl Lietuvos. Atvykęs į šį kraštą laikais, kada caro pavergtoje Lietuvoje per pusę šimto metų buvo uždraustas lietuviškas žodis, mokykla ir raštas, po to sunkiai dirbdamas, kad galėtų išleisti savo vaikus į mokslą, senesnysis Amerikos lietuvis dažniausiai neturėjo laiko pats išeiti daugiau mokslų, prasimušti į vadovaujamas vietas šiame krašte. Jam sunkiau pakartoti šiandien ir tai, ką jis yra padaręs Lietuvai išlaisvinti prieš 29 metus. Jis laukia panašaus darbo dabar iš savo sūnų, o taip pat iš čion atvykusių naujosios kartos Neprikl. Lietuvos piliečių, namie ir karo lauke, per spaudą, knygas, radio, visuomeninį ir tarptautinį veikimą, visur ir visomis galimomis priemonėmis, su maximum energijos ir pasišventimo. Kai jis mątytys darbą ar net rimtas ir tinkamas pastangas — jis rems jį su tuo pačiu įkarščiu, kaip ir anksčiau.

Čia gimusi Amerikos lietuvių karta sukaktį minėjo su širdgėla, kad, ne dėl jų kaltės, jie ne tik nemato Lietuvos vėliavos Suvienytų Tautų vėliavų būryje, bet nė negirdi beveik niekur Lietuvos vardo. Jaunoji Amerikos lietuvių karta nėra žuvusi Lietuvai, kaip kartais Lietuvoje ir čia dažnai buvo ir yra teigiama. Joje yra užkasta didelė jėga, kur netrukus, jei bus sudarytos sąlygos, pasireikš. Dėl jau minėtų priežasčių didelė dalis iš Lietuvos į Ameriką seniau atvykusių lietuvių neturėjo galimybes įkvėpti savo sūnams užtektinai savo tėvų žemės ir kalbos meilės, supažindinti juos su tėvynės gražia praeitimi ir jos kultūra. Negaudamas ir nerasdamas užtektinai žinių apie tėvų krašto praeitį ir dabartį jam prieinamesnėje anglų kalboje, dažnas jaunesnysis Amerikos lietuvis iš pradžių visai ir dėmesio į tai nekreipė, bet vėliau paūgėjęs ir surimtėjęs pasijausdavo ir dabar dažnai pasijunta lyg našlaitis, kuris nežino, kas buvo jo tėvai ir protė-

viai, kuris neturi kuo iš praeities pasididžiuoti ir, kad ir kažin kaip demokratinėje bendruomenėje, yra lyg ir nevisai lygiu laikomas bei šaltai tepriimamas. Nevienas dėl to dažnai vengia prasiurti apie savo tėvų kilimo kraštą arba apie kalbą, kurioj jis "Tėve mūsų" išmoko; kartais net pasidangsto lenku ar rusu. Ši padėtis reikalauja atitaisymo. Tiek senesnioji, tiek jaunesnioji karta laukė ir tebelaukia tos padėties atitaisymo ne iš kur kitur, kaip iš Lietuvos arba atvykusiųjų arba atsiųstų iš ten po Nepriklausomybės atgavimo ir dalinio Lietuvos susitvarkymo.

Ar daug ta kryptimi padaryta? Lietuva, iš ilgos vergijos prisikėlus, pati užsiėmusi nelengvu susitvarkymu viduje, visą 20 metų kaimynų skriaudžiama ir grasoma, o taip pat neužtektinai atitinkamų sluoksnių informuota apie šią spragą tik prieš pat šį karą tepadarė vieną kitą žygį šiuo reikalu. Nors šis darbas, Lietuvai esant pavergtai, yra daug kartų sunkesnis, jis neturi būti atidėtas.

Kaip esu prieš kelis metus Čikagos Universitete lietuvių studentų susirinkime išdėstęs, prieš tai ir po to nevienai instancijai ir asmeniui aiškinęs ir rašęs, reikia skubiai ir rimtai imtis Lietuvos vardo iškėlimo ir su Lietuva supažindinimo angliškoje spaudoje ir visuomenėje, Lietuvos gynimo ir jos atstovavimo tarptautinėse ar tarptautinius bei pokarinius klausimus studijuojančiose organizacijose, įstaigose, konferencijose, žurnaluose ir apskritai periodinėje spaudoje, reikia įvairiems svetimtaučių sluoksniams prienamų informacijos knygų apie Lietuvą, Lietuvos istoriją, jos kovas, laikraščių lietuviškais reikalais jaunimui anglų kalboje, Lietuvos rašytojų ir poetų vertimų, lietuvių liaudies meno, dainų ir tautinių aprėdų populiarinimo, lietuviškų kariams užėigų ir jiems spauda aprūpinti draugijų ne vien Čikagoje ir New Yorke, bet visur, kur lietuvių karių daugiau pasitaiko. Reikia, kad Lietuvos, nors šiuo metu ir nesančios dar Suvienytų Tautų sąrašė, vardas būtų lygiai plačiai girdimas, kaip ir kitų. O pasakyti apie Lietuvą juk turime tiek daug — kovojuome jau apie tūkstantį metų su priešais, prieš kurių šiandien Suvienytosios Tautos sukilo; keletą šimtmečių esame atsilaikę ir nekartą jį nugalėję; atgavę nepriklausomybę, vieni pirmųjų nukentėjome dėl Tautų Sąjungos klaidų, apie kurias šiandien tiek kalbama; nuo Hitlerio laiku nepažabotos agresijos vieni pirmųjų nukentėjome 1939 m. kovo mėn. Turime juk dokumentų, nesuskaitomą daugybę medžiagos knygynuose, archyvuose, Pasiuntinybėje ir tiek pat progų priėti reikiamus sluoksnius.

Kai jaunas Amerikos lietuvis pajus tinkamai pravestą ar vedamą tą Amerikos ir pasaulio supažindinimą su Lietuva, jis pasijus tebetęsiąs

garbingą, prieš šimtus metų pradėtą savo tėvų žemės kovą už laisvę ir tiesą, jis pakels galvą ir pasijus esąs galingas Margio, Kęstučio, Gražinos ar Vytauto ainis krauju ir kalba, o tada parodys, kaip ir kiek jis gali prisidėti prie darbo. Neteks tada skųstis darbininkų stoka ir jaunimo nejautrumu.

Amerikos lietuvių kartos nelengvo darbo laukia iš Lietuvos piliečių. Rimtai vedamą darbą jie parems ir padės. Kad iki šiol Lietuvos piliečiams nesisekė ir jie darė nemaža klaidų, kaltas Amerikos visai skirtingų sąlygų nepažinimas ir trūkumas patarimų, direktyvų ir globos iš ten, iš kur Lietuvos piliečiai tikėjosi. Susipažinimas ir įsigyvenimas svetimame krašte reikalauja laiko. Lietuvos piliečių Amerikoje nedaug, ir daugumas veiklesniųjų atvyko tik paskutiniu metu ir labai sunkiais keliais, viską praradę, ką kūrė ir kam dirbo per 25 metus; daugumas be skatiko kišenėje, pavargę dvasia ir kūnu. Nesirūpindami betgi, ką valgys ir kur nakvos, nevienas jų straipsniais, knygomis, paskaitomis, prašymais, memorandumais ir projektais, kelionėmis ir kitokia veikla puolėsi judinti lietuviškąsias įstaigas ir Amerikos lietuvius į darbą, gal jei ne sunkesnį negu pereitojo karo metu, tai daug komplikuočiau ir sudėtingesnį, kaip ir laikai, kuriuose gyvename. Bet ar suprato juos tie, kurie turėjo suprasti? Sakoma, sotus alkano nesupranta, laisvai gyvenęs, sunkiai vergiją teisi-vaizduoja. Farizėjai nesuprato ir atstūmė "tyruose šaukiančius." Užuo kad čekų, belgų, olandų, norvegų, lenkų, jugoslavų ir eilės kitų tautų pavyzdžiu atvykusius iš pavergto krašto paėmus į globą, supažindinus su vietos sąlygomis, davus nurodymų, sudarius iš jų pavergtos tėvynės gelbėjimo avangardą, — jie ne tik to nesulaukė, bet netiesioginiu būdu buvo priversti išsisklaidyti, nueiti dirbti ne tų darbų, kurių reikalinga, jų tautiškas darbas apsunkintas ar visai užgniauztas, jų projektai numesti į krepšį, o dažnai iš jų net ir pasijuokta.

Nesigilinsiu šiuo kartu plačiau į priežastis, kodėl lietuviškasis darbas merdi, nes gal teks prie to sugrįžti, jei dalykai greitu laiku nepasikeis. Neteisinkime savo klaidų lėšų stoka, nes tai ne pagrindinė priežastis. Kad ir nedaug brangaus laiko nedovanotinai išėikvota — bent Lietuvos Nepriklausomybės 29 metų sukaktis tebūnie Jericho trimitais užsnūdusiems ar nuklydusiems nuo Lietuvos kelio.

Lietuva kelsis, kad ji ir jos vardas ir garbė išliktų amžiams. Nuo mūsų darbo čia betgi priklausys, kokia ir kaip ji atsikels. Eikime tuojau į darbą, užmiršę blogąsias praeities puses ir klaidas ir netrukdydami vienas kitam.

Jūry Kpt. Lt. P. Labanauskas.

Los Angeles, Calif. — 1943

The Tragedy of Lithuania

by Milton Stark.

"The war is over, the fighting is done,
But where, Humanity, is your elusive shape?
The ravaged lands of Europe
Still echo the cries of the oppressed,
Still soak the blood of the innocent."

At one time Lithuania was one of the most powerful states in Europe, extending from the Baltic Sea to the Black; however extended wars with the Tatars, Germans, and Russians reduced it to its present size, which is 64,000 square kilometers. The population in 1940 was about 3,200,000. And the country is 80% Roman Catholic.

In the beginning, even before 1386, the date Lithuania's entrance into the Catholic Church, and thereafter, the German Order of Sword-bearers and the Order of German Crusaders conducted major religious wars against the Lithuanians and their neighbors and kinsmen, the early Latvians, Estonians, and Prussians. Despite papal directives and the fact that Lithuania had already accepted Catholicism through its rulers, Vytautas and Jogaila, the Germans persisted in devastating the shores of the Baltic, plundering and killing in the name of Catholicism. Before long the Latvians, Estonians and Prussians were defeated by the rapacious Germans. The Lithuanians, however, held on and defeated the Germans in a decisive engagement at Grunwald in 1410. Not until the beginning of the Second World War were they to be troubled again on any grand scale by the Germans.

The German enemy dispersed, Lithuania was soon to face a new enemy as barbarous as the former—Russia. In 1795 Russia, with the assistance of Austria and Germanized Prussia, conquered Lithuania and subjugated it. Among the enforcements introduced by the new invader were measures preventing the Lithuanians from practicing their hard-won religion (the Russians burned churches and killed or exiled the priests); laws forbidding the use of the Lithuanian language in print; and drafts mobilizing the youth for 25 year military terms in the czar's army.

A people of lesser spirit would have certainly succumbed to such extended onslaughts, but the never-die Lithuanians continued to live their religion and to read their native tongue in the books they managed to smuggle in across the border.

The enslavement of Lithuania by Russia drew to a close with the coming of the First World War. The Lithuanians reaffirmed their rights as human beings and as a people at Vilnius in

1918: "...(they) declared that Lithuania must become an independent democratically organized state within its ethnographic boundaries." And, late in 1918, Lithuania, though impoverished and disabled, gained its dream of 123 years—freedom, independence from Russian domination.

During the short-lived period of Lithuanian independence between 1918 and 1940, that tiny nation accomplished more than mighty Soviet Russia has since the Bolshevik Revolution. From the ruins of its pillaged soil and the remnants of its intellect, it constructed a real democratic form of government. Trade was reinstated on an international basis; educational facilities organized and made available to everyone; cultural programs encouraged and financed; and the lot of the peasant class greatly eased by means of cooperative societies. In short, while Soviet Russia planned war, Lithuania planned civilization.

In 1940 Soviet Russia, contrary to its Treaty of 1920, which renounced for all time any right to Lithuania that it might have had in the past, marched into Lithuania. What went on in Lithuania between 1940 and 1941 is written in the archives of Lithuania and in the hearts of those thousands murdered, those thousands exiled to Siberia. The Soviets introduced a mass annihilation plan in Lithuania, the like of which history has never recorded. "In Lithuania it was estimated that at least 65,000 civilians were deported to Russia (30,000 names have been obtained from a list which the Russians left behind) and 3,000 persons killed by the NKVD."

Religious freedom was abolished. The schools and colleges were prevented from giving instruction in religion, and the clergy was kept under constant surveillance by the NKVD. These Roman Catholic priests died martyrs at the hands of the Soviets: The Reverend Vaclovas Dambrauskas, The Reverend A. Juknevičius, The Reverend Pranas Vitkevičius, The Reverend Jonas Navickis, The Reverend Vaclovas Balsys, The Reverend Povilas Racevičius, The Reverend Jonas Petrika, The Reverend J. Dabrila, The Reverend Valentinas Balčius, and The Reverend Jonas Daugėla. Many priests were herded to Siberia and are probably no longer alive; a number escaped, but not from Siberia.

Just before the German offensive under Hitler, Lithuania rebelled against the fleeing Soviets and succeeded in forming a provisional coalition government, but it lasted only a few weeks; the Germans dissolved it as soon as they overran the country. In the revolt of 1941 against the Soviets, Lithuanian casualties were 4,000 killed and 8,000 wounded.

LEWISTON, MAINE — Lietuvos Vyčių 2-sios kuopos Naujų Metų sutikimo vakarienės dalyviai ir svečiai.

Prie garbės stalo iš kairės į dešinę sėdi: T. Juvenalis Liauba, OFM; p. Chuzas su ponia, vaka-

rienės globėjai; p. S. Rimaitė iš Lawrence, Mass; T. Justinas Vaškys, OFM, Pranciškonų provincijonas; ponas ir ponia Marquis; p. A. Rudokas, vakarienės rengimo pirmininkas; panelė Reidman; T. Modestas Stepaitis, OFM.

The Germans took what was left of shattered Lithuania; once more thousands of men, women, and children were deported to forced labor camps—this time in Germany. There were persecutions, tortures, and imprisonments. The Lithuanians formed underground movements in the same manner they had when the Soviets were the conquerers. They fought the Germans bravely, in the face of everwhelming odds.

In time Nazi Germany weakened to the Soviet armies fighting with American Lend Lease equipment. The Soviet "forces of liberation" forced themselves back into the Baltic States.

"Russians, however, continued to kill people in the liberated areas. A radiogram received in London, August 20, 1944, reports that on July 12 and August 6 they killed almost the entire population of Kalsnava and Landone, in Latvia, no consideration being given to children, old age or sex. According to a statement made by the Lithuanian American Council, eyewitness refugees from Lithuania reported in September, 1944, mass executions and deportations in Lithuania. Several cities already are entirely devoid of any Lithuanians." (The New Leader, April 14, 1945.)

At the time of the Soviet offensive against the Nazis in the Baltic region, thousands of Lithuanians attempted to escape to foreign lands — 36,000 reached the shores of Sweden (this number includes both Latvians and Estonians, besides Lithuanians). 70,000 Lithuanians are in Germany, 2,500 in Austria, and 2,000 in Denmark; others are scattered through Europe but in smaller numbers.

One wonders that there are any people left in the Baltic States, Estonia, for example, has less than half of its original population of 1,200,000 left! And the same holds true for Latvia and Lithuania! The horrors of Lidice and Dachau are trifling incidents when compared to the mass annihilation of whole civilizations. Lidice and Dachau have been avenged—what about Latvia, Estonia, and Lithuania?

Some 70,000 Lithuanians who escaped the Soviets or comprised part of old Nazi Germany's forced labor battalions, are now quartered in Germany in the British and American zones of occupation. "Die Tat", a reliable Swiss newspaper, in its issue of December 1, 1946, describes the general DP situation in Germany:

"Each month the lot of the Balts in Germany

Ištremtam Jaunimui

Šių žodžių autorius kas savaitę gauna po keletą laiškų, kuriais jauni lietuviai iš įvairių stovyklų prašo padėti jiems atvykti Amerikon arba surasti jiems kur kitur kolonizacijai vietas, kad jie galėtų išeiti iš dabartinių kalėjimų ir pradėti normalų darbo žmogaus gyvenimą. Kaikurie jų mano, kad Amerikoje yra didelės ir turtingos lietuvių organizacijos, teikiančios affidavitus ir kelionei pašalpas. Dėja, tokių piniginių organizacijų Amerikos lietuviai dar neturi ir gal nepajėgs sukurti. Bet gerų, o kartais ir visai naudingų informacijų gali suteikti

Lithuanian Information Center,
233 Broadway, New York 7, N. Y.

Šis biuras turi atatinkamą sekciją ir jis žino adresus kituose miestuose įsikusių tremtiniams gelbėti komitetų ar affidavitus teikiančių asmenų.

Tremtinių nelaimei, kol kas dar nesukurtas joks kolonizacijos komitetas *su lėšomis*, nesusitarta su jokia valstybe tremtinių išleidimo reikalui. Tai didelė klaida ar gal tik nepajėgumas mūsų centrinių vadovaujančių organizacijų.

grows worse... In the British zone of occupation, in the Spring of this year, committees for the help of the Latvian, Estonian, and Lithuanian DP's, with the exception of the Red Cross, were shut down; the funds that those committees had saved to help the DP's were confiscated. All the newspapers that the DP's published in their own native tongues were banned; the receiving of matter printed in the languages of the DP's was prohibited."

"Die Tat" goes on to say that "screenings" are taking place in the various DP camps, that is, hundreds of DP's are being forced from their shelters by UNRRA to live in the open in order to lessen that organizations responsibilities. In the American zone, in a DP camp near Ulm, hundreds of men, women, and children were evicted into the bitter cold of winter (October, 1946).

It is known that UNRRA is planning to repatriate DP's. To put it simply, UNRRA, that "humane" organization currently operating in stricken Europe in the cause of Christianity and democracy, might send thousands innocent peoples back to face Soviet reprisals.

The Balt DP's in Germany are not there because they wish to be. They are victims of Nazi and Soviet brutality. Why must the so-called liberators, fighters for freedom and democracy go on to drive those helpless beings about like so many cattle?

Where in God's name is humanity?

Kur Projektuoja Gabenti Tremtinius?

FLIS praneša, buk New Yorke įsikūręs koks tai tarptautinis komitetas (jo vardo, nei adreso neduoda), kurs projektuojaš visus 850,000 tremtinių padalinti šioms šalims:

1. Jungtinėms Valstybėms	354,450
2. Brazilijai	119,850
3. Prancūzijai	102,850
4. Meksikai	55,250
5. Argentinai	38,250
6. Kanadai	30,600
7. Pietų Afrikai	28,900
8. Kolumbijai	25,500
9. Australijai	19,550
10. Peru	18,700
11. Švedijai	17,850
12. Čilei	14,450
13. Venecuelai	10,200
14. Bolivijai	9,350
15. N. Zelandijai	4,250

Čia minimas komitetas yra tik privatinis. Su jo planais gal ne visos valstybės ir skaitysis. Galima manyti, kad jo kvota Jungtinėms Valstybėms ir Prancūzijai yra perdidelės ir nebus priimtos. Kai kurios šalys gal žymiai daugiau tremtinių priims, negu komitetas siulo. Argentina, Čilė ir Pietų Afrika, pagal paskesnius spaudos pranešimus, ketinančios daug daugiau ateivių priimti. Australija mananti priimti per metus po 70,000 ateivių, bet ji pirmenybes teikia Britų salų gyventojams, tad nežinia kiek iš to skaičiaus galėtų dar tekti kitoms tautoms. Argentina labiausia pageidauja ispanų ir italų, nes jie ten greičiausia nutautėja. Brazilijos kolonizacijos įstatymai numato tik mišrių tautų kolonijas, nes tokios labai greit nutautėja. Argentina irgi labai susirupinusi kolonijų pamarginimų ir greit nutautinimu.

Pietų Afrika pasiskelbė priimsianti po 20,000 per metus, bet apie sąlygas ir smulkmenas žinių dar nepaskelbė. Pietų Afrika — tai puikus kraštas, labai panašus į Kaliforniją, tik žymiai didesnis. Ten daug laisvės ir puiki tvarka.

Žinoma, kiekviena tremtinius priimanti šalis, norės kuoplačiausia juos pasklaidyti, tarp kitų išmaišyti ir tuo būdu antroje kartoje visiškai juos asimiliuoti, nutautinti.

Kur Greičiausia Ištautėjama?

Lietuviai mėgsta pramintus takus. Jie greičiausia ištautės tose valstybėse, kur jau susidarė pusiau ištautėjusios lietuvių grupės, kur lietuvių kalba jau nustojo savo grynumo ir pavirto barbarišku žargonu. Iš spaudos ir iš kontakto su

žmonėmis tuojau pajusi, kad Amerikoje, Brazilijoje ir Argentinoje jau susidarė tokie žargonai ir stiprus palinkimas nutautėti. Šale to, visų tautų inteligentija greičiau nutautėja, kaip liaudis. Tačiau subrendusiame amžiuje atvykę lietuviai dar tvirtai laikysis savo kalbos ir kai kurių papročių.

Katalikai greičiau nutautės tokiose šalyse, kur yra daug katalikų, nes tai *sparčiai didina mišrių vedybų progas*. Grynai protestoniškose šalyse, kaip Pietų Afrika, lietuviai žymiai ilgiau savo kalbos laikysis, jeigu stambiomis grupėmis gyvens, jeigu taps žemdirbiais, jeigu skubiai steigs savo mokyklas.

Į kurias šalis lietuvių daugumas pateks—šiuo metu net spėti negalima, nes mes neturime šiam klausimui spręsti jokios organizacijos su lėšomis ir su autoritetu. Kol kas ir mūsų spauda beveik vengė kolonizacijos klausimą rimtai svarstyti, nors nebuvo jokių davinių manyti, kad tremtinių padėtis Vokietijoje bent kiek pagerės.

Ko Reikia Prašyti?

Trijų Baltijos tautų padėtis daug liudnesnė, negu žydų, lenkų ir kitų. Gal but ne tikslūs, bet vis dėlto rimtų žmonių pranešimai sako, kad *pusė Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojų jau išnaikinta ar išgabenta į ten, iš kur nebegrįžtama*. Antroji jų pusė toliau naikinama ir nėra jokių garantijų kad šis naikinimas artimoje ateity bus kieno nors sustabdytas. Dar ilgai eis krikščionių civilizacijos naikinimas Europos centre ir mes esame tos civilizacijos avangardas. Prieš mus bus atkreipti patys stipriausi Rytų smūgiai, kol neliks mūsų kultūros *jokių gyvų žymių*. Todėl trys Baltijos tautos turėtų prašyti savo kalbai, kultūrai ir institucijoms *rezervato* erdvinguose kontinentuose. Rezervatu vadinamas esti gana stambus žemės plotas, paskirtas išsaugoti gyvybei kurios nors pavojų atsidurusios tautelės ar laukinių gyvulių grupės. Amerikoje daug rezervatų yra paskirta indėnų tautelėms, o taipgi bizonams Yellowstone ir kitur. N. Zelandijoje yra rezervatas 91,000 maorų, kuriems buvo begresias visiškas išnykimas. Panašių rezervatų yra ir Afrikos tautelėms. Rezervate gal but ne visi apsigyvens. Dalis panorės išsisklaidyti plačiame pasauly ir ten sau laimės pasiješkoti. Bet mūsų žemdirbiai, dalis amatninkų ir intelektualų turėtų tokiam rezervate apsigyventi, jeigu norime savo kalbą ir savo dar nepasakytą *Logos*, savo didįjį žodį pasakyti busimų amžių gal but kultūringesniai pasauliui, negu šių laikų mechanizuota barbarija.

Spėjimas Pildosi

Nuo 1945 m. sausio mėn. rašinėjau savo draugams, kad tremtinių padėtis Vokietijoje ir Austri-

joje neis geryn, bet blogyn. Mano spėjimas remėsi tuomi, kad menkai išauklėta, be kultūrinės ir be politinės programos okupacinė kariuomenė palengva nacifikuosis Vokietijoje. Kuo ilgiau amerikiečiai pasiliks Vokietijoje, tuo labiau jų įstaigos imituos eilinių nacių elgesį su svetimšaliais. Jų žiaurumas padidės, o humaniškumas sumažės. Prieš metus mano spėjimui tur but labai retas tikėjo. Bet dabar jau turime visą eilę UNRRA patvarkymų, jos garsų hitlerišką įsakymą Nr. 199, turime daugybę pranešimų apie okupacinių armijų elgesį anglo-saksų zonose. Visa tai rodo, kad dabar Baltijos tautos ir lenkai palengva užima žydų vietą: atrodo, kad daugelis tautų nori kai kuomet ką nors "žydu" laikyti, kad savo pyktį ant jo supilti. Vokietija turėjo semitiškus žydus, Rusija turi krikščioniškus žydus, Amerikos keli pietiniai štatai turi negriškus žydus. Ogi Europos okupacinės kariuomenės ir UNRRA nori pasidaryti žydus iš baltiečių, lenkų, jugoslavų ir kitų, kurie nenori važiuoti į Rusijos vergų stovyklas. Seniau, sakykime 19-me amžiuje, prieš La Guardia ir jo sebrų elgesį, prieš žiaurius karininkus butų protestavę garsus pasaulio rašytojai, filosofai ir humanitarinės draugijos... Dabar, kiauiliažmogio gadynėje, geriausi mūsų rašytojai, poetai, artistai, profesoriai, kunigai ir paprasčiausieji žmonės, šešis metus kentėję nuo nacių ir bolševikų turi atlikti žiaurius "screeningus" prieš tokius tipelius, kurie nei piršto nepridėjo demokratijai ginti ir niekad nesėdėjo totalitarų kalėjimuose. Nacizmas progresuoja. Nyksta galiunų sąžinė ir garbė, viskas maišoma su bolševikišku despotizmu ir apgavyste.

Kur Pakreipti Pastangas?

Šioje šlykštaus cinizmo gadynėje neturėkime didelių vilčių galingųjų valstybių pažaduose. Galingieji bibliškai eis su galingaisiais ateistais, dažnai tarp savęs riedamiesi dėl stambaus kaulo. Visos centrinės mūsų organizacijos turi dėti kuodaugiausia pastangų gauti ir lietuviams kur nors prieglaudą, "palestiną." Reikia prašyti pagalbos mažųjų humaniškų valstybių, belstis į įtakingų dvasininkų duris, kalbinti garsius humanistus. Nejaugi jie nepadės mums surasti prieglaudos, mums — seniausiems šiaurinės Europos gyventojams? Mums — skelveldroms mažo laivelio, kurs niekam nebuvo pavojingas ar nedraugiškas! Nejaugi nedekingi okupantai ir toliau gąsdins mus ir skatins vykti Rusijon ir padidinti vergų stovyklas Sibire? Keli milijonai baltiečių, lenkų ir ukrainiečių jau ten žuvo. Argi dar negana?

Palemonas.

Information, Please...

What business has Soviet Russia in Koenigsberg and in other Baltic ports?

What is Russia's foreign commerce through the Baltic ports in comparison to that of other Baltic States?

J. Morkunas, Chicago, Ill.

ANSWER:

The Direction of Russian Maritime Commerce

The usual argument of Russian ultra-nationalists and imperialists to justify their conquests is the need of warm ports and minerals. It seems that other countries do not need any ports and minerals.

In 1937 the foreign commerce of Czecho-Slovakia was about 30% greater, and that of Switzerland about 20% greater than the foreign commerce of Russia. But Czecho-Slovakia and Switzerland found no difficulty in the normal development of their foreign commerce, even though their goods had to pass through the ports of *much stronger neighbors*. Anybody who wants to know the truth needs only to open statistical books on commerce and transportation, compiled before 1914 and after 1920. It will be discovered that Russian commerce, for about a century or more, is shifting more and more from the Baltic Sea to the ports of the Black and Caspian seas. The reason for this phenomenon is very simple: the increase in agricultural and industrial production effects more and more the basins of the Don and Kuban rivers and the districts of the Lower Volga. The richest coal mines are near the ports of Rostov, Taganrog, and Mariupol; the greatest petroleum ports are Batum, Tuapse, Rostov, Baku, Guryev, and Makhach-Kala. All these ports are on the warm waters of the Azov, the Caspian, and Black seas. The traffic through Odessa, Kherson, and Nikalaev, on the northwestern coast of the Black Sea, is slowly decreasing. Leningrad, on the Baltic Sea, also has lost half of its traffic. The trouble is that Russia has too many good ports and cannot provide all of them with sufficient commerce. The equisition of the ports in the Baltic States, and those of Koenigsberg and Pillau in East Prussia, are entirely unnecessary for Russian commerce, but they are very convenient for new conquests... in Scandinavia and for the future contest in sea-power with Great Britain. *Appetit vient en mangant*: this is confirmed by the past three centuries of Russian imperialism. The Baltic States were always very solicitous in getting more of the Russian commerce to their ports, but the meager natural resources of the northwestern

provinces of Russia were not sufficient enough to provide these Baltic ports with traffic amounting to more than 300,000 tons annually.

Russian Interests In The Baltic

Before discussing Russian economic interests in the Baltic it is necessary to know the volume of traffic of the East Baltic ports, expressed by the tonnage of vessels entered and cleared:

<i>Country and ports:</i>	<i>Traffic in 1937:</i>
Russia: Leningrad, etc.	4,200,000 tons
Estonia: Tallinn, Parnu, Paldiski, etc.	3,012,000 "
Latvia: Riga, Liepaja, Ventspils	3,149,000 "
Lithuania: Klaipeda (Memel)	3,016,000 "
East Prussia: Koenigsberg	2,727,000 "
Total for five countries:	16,104,000 tons

Leningrad was the capital of the immense Russian Empire for two centuries. At present it has over three million population and still is the most European of Russian cities. Western Russia, in a triangle between Ladoga Lake, Pripyat Marshes, and Moscow, is devoid of mineral resources; it has poor soil and backward peasants. The agricultural products (cereals, potatoes, meat and butter) of this region cannot suffice to satisfy the needs of the two great cities, Moscow and Leningrad, and many smaller important towns such as Kalinin, Smolensk, Minsk, Vitebsk, and Homel; each of these towns has between 100,000 and 200,000 inhabitants. The combined urban population of this western region is about nine million. This fact should help explain better why the vast Russian hinterland of the Baltic ports has so little to export of its agricultural products to Western Europe. Russian industrial products certainly can not be exported to the very advanced countries such as Scandinavia, Germany, the Low Countries, France, Great Britain and U. S. A. Russia's interior products find some markets in the Near East and in the Balkan countries. But access to those regions is mostly by land and partly by the Black Sea and the Caspian. Russian commerce with the Baltic States, Poland, Czechoslovakia, Germany, and Austria can not follow by way of the Baltic: it has better, faster, and much nearer access to those countries by rail. The main Russian minerals of export (oil and coal) are located near the Black Sea and Azov ports; the same can be said about the grain producing areas: they are in the Ukraine and in southeastern Russia. During the years 1921-1939 Russian oil tankers used to reach the Baltic States from Batum and other Black Sea ports via the Mediterranean, Atlantic, and North seas. The Russian exports through the port of Leningrad consist mainly of timber.

Northern Russia is a great timberland, very conveniently connected by a great system of waterways (rivers and canals) to the northern ports of Leningrad and Arkhangelsk; but there is no such connection with the ports of the Baltic States. The cutting of timber can not be started before late autumn, because the quality of the timber would be much inferior if it were cut before the first prolonged frost. Rafts of these timbers are prepared on the banks of the rivers in the late spring, when the ice completely melts; and the rafts reach the sea ports in *late spring or summer*, when even most of the northern ports on the White Sea are entirely free of ice.

Usually the Baltic ports are partially blocked by ice from 12 to 167 days, as can be seen from the following data:

Viipuri (Viborg)	167 days
Kronshtadt and Leningrad	160 "
Helsinki	137 "
Parnu (in Estonia)	137 "
Tallinn "	90 "
Hanke (in Finland)	56 "
Paldiski (Estonia)	33 "
Riga (Latvia)	30 "
Liepaja "	13 "
Ventspils "	13 "
Klaipeda (Lith.)	12 "

A severe frost may occur once in a hundred years. In 1928-1929 the ice blocked the Riga port for 42 days. To make passage to the ports of Finland, Russia, Estonia, Lithuania, and Latvia, icebreakers are utilized by these countries. In this manner the Baltic ports are kept open to traffic.

The facilities of the port of Leningrad have been increased to handle a traffic of twelve million tons but the resources and needs of Western Russia are able to provide only third of this traffic, i. e., about four million tons.

The Baltic Ports Were Open To Everybody

The Baltic ports were never closed to anybody's traffic. Their ports and railways were strongly competing in offering various privileges to the transit traffic of all countries of Europe and America. They were always anxious to get more of Russia's traffic. Latvia and Estonia even adopted the Russian wide gauge for their main railways leading to the ports, in order to offer the greatest facility to Russian commerce. Latvia proposed to let Russia use the port of Ventspils, where the Russians could have had a ways. But the Russians declined this offer, presumably fearing the effective competition to free zone and preferential tariffs on the rail-

No. 2. *Pirmoji Vajaus kregždē*—Vyskupas John Mark Cannon James A. Farley plojant, įteikia BALF pirmininkui kun. Dr. J. B. Konciui Amerikos vyskupų auką BALF'ui—\$10,000.00 čekį.

their port of Leningrad which had not enough traffic in the last thirty years.

In this situation the Baltic States were unable to get more than 300,000 tons of the Russian transit composed mostly of rafts of timber floated down the Duna River. This was a very small fraction of the Baltic States maritime traffic.

Some new offers to Russia could be easily expected. For example, a larger section of the port of Koenigsberg could be internationalized and placed under the administration of the governing board appointed by the United Nations Organization from the candidates proposed by Lithuania, Poland, Russia, Great Britain, United States and France. This international board could also supervise the traffic on the main railway leading from Koenigsberg through Loetzen to Bialystok wherefrom it bifurcates to Moscow and to various parts of the Ukraine. The same board could also regulate the taxing of traffic and guarantee the complete freedom of merchandise and passenger movement on this main railway leading from the Soviet border to the port of Koenigsberg. If such an offer could not satisfy Soviet Russia, that would signify that Russian intentions are not of an economic nature, but, rather, militaristic and ideological—a new springboard for the conquest of Central Europe, for the conversion of Westerners to the Oriental way of life.

K. Pakštas.

L. VYČIŲ DRAMOS PRANEŠIMAS

Naujų Metų proga sveikinu Vytes ir Vyčius ir linkiu geriausių sekmių darbuotėje.

Vienas L. Vyčių 26 kuopos seniausių narių, Mykolas Miklušis paaukojo knygynui 26 veikalų knygeles, butent, "Balon Krišas Sausas Nesikelsi" (komedija trijų aktų ir labai lengva vaidinti; įeina 8 asmenys, nereikia mainyti scenerijos, labai juokinga); kitas gražus veikalas — "Išgriovimas Kauno Pilies," drama keturių atidengimų, įeina 18 asmenų. Turime ir daugiau gražių veikalų vaidinimui. Jeigu kuri kuopa norėtų pasiskolinti veikalų vaidinimui, tai kreipkitės šiuo adresu: *Mrs. Ona Bačys, 65 Uxbridge St., Worcester 5, Mass.* Po vaidinimo knygutės turi būti sugražintos.

Krepšinio Nugalėtojas

"Šarūnas" — *Basketball Champion of Europe*

(Ištrauka iš Edmundo Vengiansko laiško

p. St. Valatkai, Elizabeth, N. J.)

"Gyvenu lagery Vokietijoje, kaip ir visi DP (Dievo Paukšteliai) iš Dievo ir UNRRA malonės, tačiau atrodo, kad greit reiks vėl vokiečiams bernauti, nes mūsų globėjos UNRRA dienos baigiasi. Ligšiol dirbu savo specialybėje, t.y. sporto sryty, vadovaudamas Lietuvos krepšinio rinktinei, kuri šiuo metu yra *stipriausias vienas Europoje*, tik gaila, kad negalime nieko plačiau dirbti, esame suvaržyti DP remuose.

Rinkinė yra susiorganizavusi 1945 m. rugsėjo 1 d. "ŠARŪNAS" vardu, kurio steigėju ir vadovu nuo pat pradžios esu aš, ogi komandą be manęs sudaro ir žaidžia: Norkus I, Norkus II, Puzinauskas, Andrulis II, Andrulis III, Bagdonas, Mackevičius, Duliūnas ir Varkala. Esame sužaidę Vokietijoje jau 193 rungtines (iki spalio mėn. 31 d.) iš kurių *per 30 su amerikiečių kariais ir nei vienu nepralaimėjome.*

Yra labai didelis trukumas krepšinio batelių,

Inspiration

I have a friend
Whose presence makes me feel
Life is worth so much—
So much more than I thought,
And being with her
Makes me want to do my best,
In every effort that is mine,
Her smile is the inspiration of her soul
And curves gently with the beauty of her life;
It is infectious—and I breathe deeply
With a thankfulness for that friend
Who has made me feel and see
That I—humble I,
Must usher in this world the best
For mayhap I, your friend might be.

—Author Unknown.

sviedinių ir uniformų. Mano vyrai ir visi tremtiniai butų begalo dėkingi, jeigu kas iš brolių amerikiečių galėtų šiame reikale mums padėti. Tad palikus visus oficialumus, leiskite Jus prašyti, jeigu galite, mūsų krepšinio rinktinei padėti, pasiunčiant vieną kitą siuntinėlių su krepšinio priemonėmis. Tai butų labai didelis indelis iš Jūsų pusės bedram Lietuvos atstatymo darbui. Jus galėtų painformuoti Jurgis Savaitis, kuris šiuo metu yra Amerikoje. Jis mokėsi kartu su manim Ukmergės gimnazijoje.

Dovanokite man, kad rašau tokiu reikalu, tačiau aš čia tą darbą dirbu, todėl juomi ir sergu, nes šiandien man nieko daugiau neliko. Esu vienas, nes tėvą, motiną ir seserį bolševikai sušaudė, o brolis mirė Vokietijoje. Taigi visas mano darbas Lietuvai.

Savo ir "Šarūno" vyrų vardu siunčiu Jums bei visiems lietuviams sportininkams Amerikoje linkėjimus ir laukiu Jūsų laiškų bei paramos prašomu reikalp."

Lieku su pagarba, Ed. Vengianskis,

Lithuanian Camp, Schlosskasaerne,

(13) Kempten Bavaria, Germany, U. S. zone.

LITH. SPLITS JOB WITH NOTRE DAME ALL-AMERICAN

Most football enthusiasts will tell you that George Connor was the regular left tackle on the Notre Dame varsity football team last year, and that he won All-American honors in holding down the vital berth.

As a matter of fact, Gaspar Urban of Lynn played just as much football at left tackle for Notre Dame as did George Connor, no more, no less, but as much.

The football talent at South Bend is so deep, it appears no athlete is expected to play a full 60 minutes in every game. So while Mr. Connor started most of the games at left tackle, he never played more than two periods. And he left the game regularly at the end of the first and third periods regardless of the score, that's how they rated the Ex-Marine Hero.

The LITHUANIAN lad now tips the scale at 220 pounds, but he is quick to point out that his playing weight is a slim 210. He has put on the extra weight since the close of the football season. That explains his workouts during his Christmas holidays, at home.

Probably it is news to some that Urban has another year of football at Notre Dame. In fact, he has two more years of eligibility at the South Bend University, but intends to wind up his collegiate career a year from this June.

When queried recently as to the outlook at Notre Dame next season, the LITH. smiled and observed they have everybody back but five guards and remember they had two pretty fair first teams last year!

Stanley Balberis.

Officialus Skyrius

WHAT DOES THE K. of L. OFFER US?

That is the question being asked daily by many young people of Lithuanian extraction. Let's look at our organization and see what it does have to offer.

First, offers spiritual and moral guidance.

FOR GOD and COUNTRY... This is the slogan of our organization. How does it apply to everyday life? Let's break it down into two parts (1) For God and (2) For Country and look at it further.

(1) **FOR GOD...** What does your council do to assist you spiritually and morally? Don't you recall the short talks that your spiritual advisor gives at your monthly meetings? And remember the little pamphlets on Catholicism that he passes out at those meetings?

Then, there's the annual St. Casimir's Day Communion and breakfast. You receive communion in a body and thus publically proclaim that you are Catholics. Then at the breakfast, your pastor praises your actions and urges you to support your parish, for he knows that you are the future parishioners of his parish.

You can think of many ways that your council helps your parish throughout the year. It takes part in the Parish Picnic, the Parish Fair, sponsors whist parties, and assists the church choir in presenting the annual minstrel show or musical review.

All these activities that you've come to accept as common occurrences are part of the spiritual and moral training that you get at your own council.

(2) **FOR COUNTRY...** Our organization teaches us to be worthy citizens of our great United States. It has a second purpose and that is... to fight for a free and independent Lithuania, to perpetuate her ideals and teachings.

How is this being followed in actual practice? Do you remember the last National Convention in Worcester, Mass., in Sept. 1946? Do you recall the resolution that was adopted by the delegates and sent to the President of the United States, and the Secretary of State? Read your old issues of the "Vytis" and you'll find that resolution.

Your own council has a Lithuanian Affairs Committee that is making itself heard amongst the prominent American citizens of today. This committee is really functioning in New England, thanks to the energetic leadership of Fr. Jutkevičius, our National Spiritual advisor.

You can think of several other activities that your council participates in to follow this part of our slogan.

Secondly, it helps build the character of our youth.

Your council meetings offer excellent opportunities for self expression, learning to think independently, and learning to get along with your fellow man.

Can you remember the few meetings that you attended? Didn't you sit back and let the other members take part in the discussions? Chances are that you did just that.

Now think of the last few meetings that you attended. You were pretty active in the discussions, weren't you? The change from a quiet, submissive person to one who is unafraid to express his thoughts to his fellow man did not take place overnight. It came to you gradually and before you knew it you were on your feet taking part in your club's discussions, and working on various committees.

The various activities that your club presents during the course of the year are excellent opportunities for meeting people and learning how to get along with them.

I have personal knowledge of a returned veteran who was shy and a poor mixer. He was coaxed to a K. of L. meeting, and joined the council shortly after. His first few meetings were dull, as he was a spectator only. Several meetings later, his council started to produce a musical review. He was coaxed into taking a small part in the show and by the time the show was presented he was an active club member. Today this man is one of the leaders of his council. You, too may know of fellow members who may fall into this category.

What does the K. of L. offer us? You have answered the question yourself, and should any prospective member ask you that question, I'm sure you can answer it to their satisfaction.

Joseph S. Matachinskas,

Chairman, National Membership Drive.

REIŠKIAME VYTIŠKĄ GILIĄ UŽUOJAUTĄ

Mirus Lietuvos Vyčių organizacijos įkūrėjo—tėvo Mykolo Norkūno žmonai, reiškiamo gilią užuojautą p. Mykolui Norkūnui ir jo šeimai. Lai Dievulis suteikia jo žmonos vėlei amžiną ramybę.

*Lietuvos Vyčių Centro Valdya,
Vyties Redakcija ir
Administracija.*

Chicago, Ill.

36 KP.

Iš Vyčių Veikimo.

Liet. Vyčių 36 kp., Brighton Park, Chicago, Ill., susirinkimas įvyko vasario 3 d., Vyčių Jaunimo Centro name. Pirm. Antanas Putis pradėjo susirinkimą su malda. Rašt. P. Zakaraitė perskaitė protokolą, kuris buvo priimtas.

Šiame susirinkime dalyvavo p. Ed. Pajaujis, L. Vyčių Chicagos apskrities pirmininkas. Jis dėkojo už auką \$60 L. Vyčių Jaunimo Centro namui ir ragino darbuotis Dievo garbei, jaunimo ir visos tautos gerovei.

Sekė raportai. p. Zakaraitė išdavė raportą iš L. Vyčių apskrities; p. J. Brazauskas—iš TT. Marijonų Rėmėjų seimo; pp. A. Petrusis ir E. Kass raportavo apie ruošiamą L. Vyčių draugovės bankietą vas. 22 d.

Išrinkta atstovai į L. Vyčių Chicagos apskr. susirinkimą—V. Gediminas, F. Urnežaitė, K. Petrušienė, K. Zaromskis.

L. Vyčių Dienos, liepos 4, komisijon išrinkti šie: V. Gediminas, A. Putis, J. Brazauskas, K. Zaromskis, H. Šervinskienė.

L. Vyčių 36 kp. "Bunco" parengimas įvyks kovo 16 d., Vyčių name. Tikietai pardavinėjami. A. Petrusis apsiėmė aplankyti biznierių.

K. Zaromskis raportavo Ritualo klausimu. Nariams suteikta laipsniai.

Jonas Brazauskas, kuris uoliai darbuojasi organizacijoje per 30 metų, pakeltas kuopos Garbės nariu.

Kun. A. Briška, N. P. švč. Marijos par. klebonas, A. Putis, varg. J. Kudirka, B. Kvietkus, V. Klimas, V. Sperauskaitė yra užsitarnavę ketvirtą laipsnį; P. Zakaraitė, V. Gediminas ir P. Rekašiūtė yra užsitarnavę trečią laipsnį.

VALDYBA 1947 m.

Dvasios vadas kun. Antanas Briška; pirm. A. Putis; vice pirm. Jonas Brazauskas; prot. rašt. Petronė Zakaraitė; fin. rašt. P. Rekašiūtė; išd. K. A. Zaromskis; išdo globėjos—Kazimiera Perulienė ir Valerija Gediminas; tvarkdarys—Antanas Petrusis; korespondentai—V. Gediminas ir K. Zaromskis.

Iš Chicagos L. Vyčių Apskrities Susirinkimo.

Sausio 12 d. š. m. įvyko metinis Chicagos L. Vyčių Apskrities susirinkimas savame name.

Sekančių kuopų atstovai dalyvavo ir išdavė raportus: 14 kp. rengia "Valentine" šokius ir nariams įteiks pirmo ir antro laipsnius; 36 kp. rengia "movies" ir "bunco" Vyčių name; 112 kp. rengia šokius ir bus šeiminkais šv. Kazimiero šventėje, kurią švėsime kovo 2 d., ir Seniorų Draugovė.

Gauta ir priimta sekanti kvietimai: Marijonų Rėmėjų seiman atstovais išrinkti V. Pavis ir J. Juozaitis ir paskirta auka \$5; 112 kuopos kvietimas į šokius vasario 1 d.—nutarta įsirašyti "Patrons."

Iš įvykusių šokių, nors pilno raportu nebuvo galima išduoti, numatoma, kad liks gražaus pelno. Raginame visus, kurie dar neatsiskaitė, tuojau atsiskaityti, kad būtų galima paruošti pilną raportą.

Yra priimta kas metą po šv. mišių šv. Kazimiero dienoje įteikti nariams trečią ir ketvirtą laipsnį. J. Juozaičio įnešimas priimtas ir nutarta laipsnius suteikti kovo 2 d., vakare, Vyčių name, savybės vakarėlyj. Taigi kuopos įsitėmykite ir prisiųskite kandidatų sąrašus kongrečiausiai ritualo komisijos pirm. J. Juozaičiui. Ritualo komisijon išrinkta šie: J. Juozaitis, K. Zaromskis, A. Plančiūnas, J. Kesulaitis ir S. Jesulaitė.

Apskrities choro veiklos raportą išdavė S. Pavienė, pranešdama, kad be dalyvavimo "Draugo" koncerto pramogoję ir kitų parengimų programose, choras ruošia koncertą gegužės 4 d., šv. Kryžiaus par. salėje. Choro komisiją sudaro: S. Pavienė, P. Rekašiūtė ir G. Šimkienė.

Korespondentais išrinkti V. Gediminas ir P. Zakaras. Konstitucijos komisija—J. Juozaitis, J. Šimkus ir V. Pavis. Namu trustisų sąrašas bus padidintas sekančiame susirinkime.

Dalyvaujantieji valdybos nariai išdavė raportus, butent, pirm. V. Pavis; vice pirm. J. Juozaitis, rašt. pagelb. P. Zakaraitė; išd. S. Šimulis; išdo globėjai—K. Zaromskis ir P. Zakaraitė. Pirm. V. Pavis nuoširdžiai dėkojo senajai valdybai už ko-

operaciją ir naujai valdybai linkėjo geriausių sekmių. Dėkojo ir kitiems, ypač tiems, kurie pagelbėjo išvalyti Vyčių namą. Pranešė, kad P. Zakaraitė įsigijo Vyčių namo "Junior Bonds" vertės \$500.

Prašome kuopų įsitėmyti, kad susirinkimų diena permainyta. Susirinkimai dabar įvyksta mėnesio pirmo ketvirtadienio vakarą. Kuopos išrinkite po du atstovu sudarymui komiteto Vyčių Dienai liepos 4. Nariai, kurie dar neturite "chance" knyguciu, įsigykite pas komisijos narius.

Nutarta ruošti "social" po sekančio susirinkimo. Komisijoje yra pp. Moteikaitienė, S. Pavienė ir Kass.

Po šio susirinkimo įvyko pasilinkiminimas ir užkandžiai dėka nuoširdžiai veikėjai, p. Moteikaitienė.

VAL.

Brooklyn, N. Y.

COUNCIL 41.

Orchids! Orchids! and more Orchids! All to the Dramatic Group for its presentation of "Moterims Neišsimeluosi."

Last Sunday saw a record audience, alternating from snickers and smiles to bursts of hearty laughter—the reason for this condition was the cuckoo conspiracies of Alpis (Balys Laučka), Uošvis (Chas Milukas), and Jonas (Connie Kay) countered by equally screwy schemes of Uošve (Gene Zowe), Zose (Gene Vitaitis) and Mile (Louise Galeckas). To fill in, there were the hilarious support rendered by Martha Karpus, John Trainis, John Kaminskas and Ted Rapulskis. Directing this bundle of fun was Joe Boley.

Despite the fact that our Play and Dance was held on probably the most inconvenient evening of the week we still had quite a number of visiting Knights from afar. It is to those visitors that I now would like to say, in behalf of the council, and the Thespians—THANKS!!!

The various committees must also be commended for the work put into the evening.

Ideas—New Ideas!!! It is ideas that make the world go round. So now let's get together and discuss

any new ideas—or old ones that may have been tucked away in some remote corner of the brain. There's nothing to be bashful about—it is your club and so it is up to you to look after its betterment. Ideas will do this.

With this in mind, I approach the subject of new members. New members mean new ideas — new activities — new horizons to cross. Even without new horizons we have activities that could use some new blood. Our Sports section, though going along fine, could obtain some help. How about it, you athletes? The dramatics clique will always accept others — more than gladly. For the more sedate we have a culture angle to the club — this does various kinds of work in countless fields. The social aspect is not overlooked either — there are dances planned for some future dates — there are also the dances of other councils to be attended. The spiritual individual is not neglected either — Communion and Communion breakfasts are in order at regular intervals. These are just a few of the aspects of the Knights of Lithuania — I reiterated them here just in case you had forgotten some of them.

The greatest work we can do is receive into our ranks these newly-arrived refugees and make them as comfortable as possible in their new homeland. They must learn English to get along; we in turn desire to increase our knowledge of Lithuanian. Here is an excellent way of achieving both goals without undue energy or trouble. Let's get them interested in the K. of L. Let's get them join our council, and now during the membership drive.

Among other things accomplished at our last meeting was the election of officers. The executive lineup now looks like this: President — Balys Laučka, Vice-President—Algird Mikolaitis, Recording Secretary—Gene Zowe, Financial Secretary — Gene Vitaitis, Treasurer — John Kaminskas.

Other business included the formation of a fund for the aid of the Lithuania's independence. This fund is to be turned over to the "Amerikos Lietuvių Taryba."

The following members were appointed to serve on the Social Committee: Martha Karpus and Algird Mikolaitis with promised aid from Jean Karpus.

This is the first opportunity I've had to express the deep loss at the separation of Ben Kaveckas from this council. Best of luck to you Ben!

BL.

Dayton, Ohio

COUNCIL 96.

As the clock slowly ticked away the dying seconds of 1946, with a piece of dried up mistletoe, a bare Christmas Tree, and an empty "joy-juice" bottle as the only reminder of the joyous season that had just passed, I began to reminisce of the activities in the past.

In May, we had a Mother's Day Party, and it turned out with a "bang." I don't know who had more fun, the mothers or those of us who were there.

Our first big undertaking was a dance held at the church hall, called "Twilight Twirl." Johnny Noreikas and his orchestra provided the music. The hall was decorated in blue and silver, and small stars hung from the ceiling, while smiling Mr. Moon beamed down upon the happy throng.

As the months rolled by, we found our club growing in popularity and number. And now, thanks to the many servicemen who have returned, we are a council that anyone could be proud of.

In August, when the School Committee sponsored the Annual Garden Party, we volunteered to take charge of the Bingo. Though we went home in the wee hours of the morning, tired and exhausted, we must admit now — "Didn't we have fun?"

As a reward for our (ahem) labors, we had a Hayride. During the day it rained, but when evening came, we couldn't have asked for nicer weather. When we reached our destination, all we could see was mud and water. So, armed with butcher-knives and two boxes of matches, we went in search of dry branches and leaves for our fire. Some of us danced the night away to the music provided by the phonograph, while others sat beside the fire, eating, singing, and telling stories.

At one of the fall meetings, Kitty Zubrick suggested we have some of our sessions at each others homes. The first "home-meeting" was held at Kitty's house, and everyone had a good time.

As every club has at least one disappointment, we had ours in the form of an unsuccessful dance.

At our meeting in December, election of officers was held. Following officers were elected:

President — Pete Petkus,
Vice President — Mike Petkus,
Rec. Sec'y — Mary Ann Ambrose,
Fin. Sec'y — Joe Zelinskas,
Corresp. — Elinor Ambrose,
Sgt. at Arms — Vic Lisankis,
Treasurer — Dotty Miller,
Spiritual Advisor —

Rev. Leon Praspalius.

In December, also, we had a Christmas party, and you should have seen some of the gifts we received. Stella Birbal received a colored doll; Pete Petkus a drum; Kitty a "Cupie Doll"; Mary Ann a "Perky Dog"; and Vic Lisankis an Erector Set. These are only a few of the many gifts received. Before we ate, everyone danced and many of our "Sharp-Shooters" played pool. For lunch we had ham, potato salad, cake, and everything it takes to make up a "super party."

In behalf of all of us, Stella, we wish you all the success and happiness in California. Remember what I said, "Ah, ah, watch that "Oval-tine."

Now that it is time to close our Diary of 1946, I want to greet you with a sincere wish of Happiness, Good Health and Success in the year of our Lord, one thousand nine hundred and forty-seven.

"Ronile."

South Boston, Mass.

COUNCIL 17.

Greetings and best wishes for the coming year to all you K. of L'ers from Council 17, South Boston.

Speaking of the New Year, that was one grand New Year's Eve Party held at our clubrooms. Everyone had fun singing Lithuanian folk songs, dancing polkas and the John Paul Jones, eating tasty sandwiches and drinking Beanie's specially concocted punch. Steve Contons played the accordion accompaniment to the songs, while Beanie, our favorite baritone, sang a solo and led the chorus. Swell dance music was furnished by the Spectra Sound System. Joe Matachinskas took quite a few pictures with his flash camera. Wonder why Reggie Glineckis was so anxious to get a certain negative? She was even willing to pay for it. Did my eyes deceive me—or was that really John Tumas dancing? Say, Beanie, did you ever get that dinner invitation you worked so hard for? I can't remember just what did happen, but Martin says it was the first time in thirteen years that it did happen. Members from neighboring councils, Cambridge and Norwood also joined in the happenings and certainly looked as though they enjoyed themselves. The committee, headed by Frances Petreikis, deserves commendation.

Neither snow nor sleet could keep our bowling teams from their matches with Worcester. Even though the boys lost, the girls won. After bowling, they enjoyed themselves at the Christmas Party given by Council 116. There was a turkey supper served. That was some speech you gave, Steve, including the leading of

"Kai aš turėjau." They also joined in the folk dances which are so popular out that way. Ruth Contons, Pat Zibutis, Frank Markuns and Angie Mason seemed to enjoy doing "the hokey pokey." The orchestra was given some competition by Joe Svelnis and his harmonica.

Things are certainly starting to buzz around South Boston. Here are a few previews of coming events—

1. Don't forget the membership drive which started on February 1st and will continue through to April 30th. Lucy Markuns volunteered to spark council 17's drive.

2. Our annual Communion Breakfast will be held in March. A prominent Lithuanian Doctor is invited as guest speaker. Joe Svelnis, an ex-Army mess Sgt. is in charge of the food and promises a good menu. Don't forget to attend.

3. The Gay Nineties Show which is to take place immediately after Easter should definitely be put on your "Don't Miss" list. From the way Beanie Gailunas talks, it will be every bit as good as our last one.

4. The South Boston Knights enjoyed the Lithuanian folk dances out in Worcester so much, they have decided to learn them for themselves. Come on everyone, join in and have fun.

Local News and Gossip—

Tony Yakavonis, the aristocrat, is sporting a new, sleek, blue Kaiser car, and has been treating the girls to rides.

Julian Arlauskas and Robert Kerdejus were the only known New Year's Eve casualties. Hurry up and get well, fellows.

Heard that Frank Razvadauskas was quite sick, but is feeling better now. Glad to hear it, Frank.

Two of our members, Helen Grigalunas and Victor Anchukaitis were married in January. Best wishes to both couple.

Is it possible to eat eight doughnuts, one after another, with one cup of coffee? Ask Angie, she knows.

Friday and Saturday, Jan. 17 and 18, had quite a few of our members packing their toothbrushes, skis, skates and red flannels for the K. of L. week-end up in New Hampshire. Milly Vallis and Nellie Petchulis left Friday, but the rest of the gang left the K. of L. Alleys Saturday morning. Though there wasn't any skiing on account of the January thaw, there was ice skating and tobogganing. Everyone had so much fun, they didn't notice the bumps and bruises they got, but they probably did for the next week. Wonder how Teddy Vallis liked his air-conditioned pants? Saturday night there was ice skating and some of the

STEPHEN J. CONTONS — veteran, newly-elected president of Council 17, South Boston, Mass.

members took in the Square Dances. Boy, those farmers certainly can hop! Sunday morning everyone was ready for church when they discovered that two of the cars had frozen up. Though they pushed and pushed, they couldn't get started, so they piled into Tony Yakavonis' chariot and went to church. Then there was more skating and tobogganing the rest of the day. Everyone came home tired but happy.

Our clubroom is in the process of being refurnished. All members are asked to give a helping hand in leads as to where and for what little cost we may procure some pieces of new and used furniture.

Sunshine.

Great Neck, N. Y.

COUNCIL 109.

Our first dance held this year was a great success, both in attendance and financially. We thank all who helped make this first get-together a memorable one.

We are looking forward to a bowling match with Council 110 which is to be held in Maspeth, N. Y., in the near future.

At our last meeting, we welcomed into our midst a new member—Stanley Simanovich. Welcome T. T.

Mary Kober, tell us—how did you really get laryngitis during our last dance?

A NOTE TO DUKE: My, my pal, it appears that many of our Ladies know more of your personal doings by scientific method, than you yourself would care to admit. Be careful!

Jo-Jo—

Jersey City, N. J.

COUNCIL 124.

Our first meeting of the year was very promising. Our membership drive is reaping fruit and we are getting back on our feet. We still would like to see more of our senior members in attendance.

Our council was in for a pleasant surprise at our last meeting when Father John Scharnas announced a social affair he wanted the Jersey City K. of L. to support. It will be held sometime in spring. Follow this column for further news.

Our annual spring dance will be held Saturday evening, April 19, 1947. We may not have the best hall in these parts, but we do know that the people who come will have a good time. Reserve April 19th on your calendar for Jersey City.

We wish to take this opportunity to thank the Kearny council for inviting us to its social held January 6th, 1947.

We wish to welcome the following new members into our council: Joe Zimkus, Mike Lesanus, Joe & Charles Petronis, Alex Boruzewicz and Eddie Ragauckas. We know they will receive as much pleasure and enjoyment belonging to our council, as we do.

Here's great news! Our bowling team is now the second best, second best from the bottom! The bowlers all bought new hats, must be that the old ones, don't fit any more. Now there's even talk of buying bowling shirts. P. S. — If it wasn't for our council, the Newark Misfits wouldn't even be in the league. (We gave them 2 games.)

ODDS & ENDS.

Cap of Elizabeth gave bowling pointers to two of our bowlers. Being broadminded they followed instructions and were surprised by bowling good games. Thanks, Cap.

Attention, Council 12, New York! Wanted — Eddie Baron. Last seen — Council 12 social. Crime — Fugitive from J. C. Council. Description — height, weight, complexion, scars — Ask Stella! Reward for information — Honorary membership in Wolves, Inc.

Our council's ping pong tournament is now under way and the fellows are in a challenging mood. Do we hear any challenges from all you other councils?

SOS — Will all councils with a surplus of women send them to Jersey City, Councils 124? Our ratio here is 6-1, men. (Oh, these lucky women!).

Wolves, Inc.

BROCKTON, MASS.**COUNCIL 1.**

With the waiving of our by-laws, we held our election of officers in February, our usual annual meeting, with the following results:

President: Joe Lola
 Vice-Pres.: Adam Batakis
 Fin. Sec.: Josephine Juzenas
 Cor. Sec'y: Anne "Slim" Norkus
 Sgt.-at-Arms: Louis Drusinskas.

SHORT BIOGRAPHY OF OUR OFFICERS.

JOS LOLA: As former member of C-116, Worcester, Mass, he has already proved his popularity among our K. of L'ers. He is a graduate of Marianapolis, served as Lieutenant in the Naval Air Corps, and has had considerable experience in the dramatic field. We expect another active year under the able leadership of Joe Lola.

ADAM BATAKIS: past president of our council, graciously accepted to continue the good work in the capacity as vice-president.

JOSEPHINE JUZENAS: She has had some past experience handling money and there is no doubt but that she will continue to perform her duties as financial secretary and treasurer of the council.

ANNE "SLIM" NORKUS: By unanimous vote, she again returns to us as our corresponding secretary. This post she has held since the re-organization of our council. Anne is one of our most active members not only in our community but the New England District K. of L. of which she is secretary, also.

LOUIS DRUSINSKAS: As one of our first service members, Louis has condescended to keep law and order at all our council meetings for the ensuing year.

Gimzmo.

COUNCIL ONE'S SNOWFLAKE BALL

(gone but not forgotten).

For the third successive season, the young K. of L'ers of Council 1 have presented their annual SNOWFLAKE BALL at our St. Rocco's parish hall.

In 1946, as in the past, the day of the Ball was a snowy one, with heavy sleet and ice glazing the streets. However, the wintry blasts were of little consequence to many of us who filled the hall to its capacity.

VISITORS — Many of our district members from far and near were guests of the evening. A good representation was shown from Norwood, Providence, R. I., "Southern" Boston and So. Worcester, Mass.

POPULARITY—Our annual semi-formal dance is gaining popularity

not only among our members in the organization, but is attracting favorable attention throughout our "Shoe City." The added page of patrons, the numerous bids from orchestra leaders and the usual heavy advance sale of tickets show proof that our "Snowflake Ball" affairs will continue to be well attended and successful.

Though all of our members helped make the dance a success, we wish to enumerate a few of them and to thank them for their splendid cooperation. They are: Adam Batakis, Ruth Tamulevich, Agnes "Red" Motekaitis, Helen Lawson, "Jo" Juzenas, Ruth Ykasala, "Slim" Norkus, Valerie Kavalauskas, Ellen Andrews, Aldona Bulkitis and "Dolly" Couble.

Among our honored guests, we had with us Mayor J. Downey, also veterans of World War II: B. Kelley, J. Svagzdys, R. Stetilis, E. Gruzis, J. Berzinis, V. Mazgelis, A. Bagdonas, "Chip" and Al Poskus, "Bunny" Norkus, Worcester's "Red" Butkevich, Tony Godek, A. Glaveckas, D. Vaskas, T. Jakmauh of S. Boston, "Kip" Pazniokas of Norwood, and many other service members.

This is the resume of our SNOWFLAKE BALL of 1946. We are now looking forward to our next annual affair in 1947.

Cicero, Ill.**COUNCIL 14.**

Congratulations are extended to Edward Pavis, who once again, has accepted to serve as president of the Chicago K. of L. District, and to the District's newly elected vice-president, our own John Bart.

And, while in this gay congratulatory mood, I tip my top to the perfect host of the month, Roy Bocunas — who so graciously invited about twelve members to his home, and after they trudged through that bleak January blizzard, finally arrived only to find him sleeping! All is forgotten though, Roy, and Stelle certainly can bake those cherry pies!

Santa Claus must have had a tough time trying to find us this past holiday season. We got our signals mixed and didn't have our annual Christmas party, all of which makes us ver-r-ry ripe for that forthcoming Valentine party. The committee is comprised of Ann and Jerry Kasul, Lorraine and Leo Stancukas, Ann and Al Kubelis, Stelle and Roy Bocunas, Florence Juravicia, and Ernie Kaminskas. If we know those fellows and gals, they're going to have quite a gala session in store for us.

You've never seen a more happy team than Team No. 8 when their captain (yours truly) doesn't show

up to bowl. We're in first place, and Aldona Mockus, Loretta Deveikis, Father Julian, and Tony Stankus wield the ball with artistic skill, while said captain blazes a trail down all the gutters and sends Cleo David home talking to himself after listening to that bouncing bowling ball serenade.

Our very best wishes are extended to Sally and John Anglickis, who were married in January, and to Loretta Paulaitis, who will become Mrs. Lester Halm in February.

We're all plugging for Ann Kaminskas and looking forward to having her back with us soon after her return from the hospital.

A warm welcome to our new members: Helen Genis and Marianne Puikis.

VIM.

Lewiston, Maine**COUNCIL 2.**

Our council started the New Year off in the form of a New Year's Eve, semi-formal dinner dance, which was held at the Bates Hotel. About one hundred members and friends attended this affair. The dinner dance committee, headed by Anthony J. Rudokas, did a splendid job.

Arrangements are being made to help commemorate Lithuania's Independence Day — February 16th. The Knights are quite busy these days in preparation for this occasion.

We are also planning to hold a Valentine's Party the 15th of this month, with Ann Polisky, as chairwoman. Many surprises are in store for all — besides having refreshments and dance music furnished by our own members. All are cordially invited to come and bring your friends.

Those of our members who are interested in winter sports may contact Stanley Shaban, chairman. Place: North Conway. A bus has already been chartered.

Isn't it just like a girl to walk all over a fellow when his back is turned? That's exactly what Stella Polisky did to Charles Banulis at our usual Tuesday evening bowling scrap. Stella walked away with the new individual high scorer with a score of 123, and left Charlie in second place with a score of 114. Speaking of bowling we challenge South Boston Council 17 to a bowling match at her convenience, and in the near future!

Eddie Daunis finally decided that the girl he met in Boston is a red-head. Let's hear more about her, Eddie!

Old "Mr. Thompson" is still sleeping in Henry Reidman's car. I wonder who left him there?

Stella Polisky, Cor Sec'y.

Newark, N. J.

COUNCIL 29.

Our monthly meeting was held on January 13th at which time, our Executive Board was duly sworn in, and in turn the Board members promised to perform their duties faithfully.

The Key Board (monthly bulletin), consisting of Vito Barker, Vera Laukzemis, Margaret Papartis, Jules Poskas, Ben Kaminskas, Helen Pachura, Bill Morris, John Beck, Genevieve Malakas and Frank Vaskas, already showed initiative in publishing its first bulletin of the month, wherein all our council activities are noted.

Our members of the Entertainment Committee — Richard Lellashes, Ann Kelly, Eugene Lewis, Diana Ziugzda, Eugene Morris and Tony Adomaitis, reported that following arrangements have been made: swimming parties, skating party (Feb. 11th), and a Gala Winter Carnival to be held at the Swartzwood Lake.

It was also reported that plans are being made to hold a dance on April 12th, by Joe Sakevich, Chairman, Ed Dauksys, Mae Matulis, J. Pladys, V. Laukzemis, F. Kurtinaitis, M. Papartis, M. Moskevich, A. Valerian and G. Malakas, our dance committee members.

The appointed Gift Committee members for the entire year are Jerry Tomilaitis and Frances Grimm.

Our council extends its heartiest welcome to both Vincent Plekaitis and Evelyn Bingle, our first newly-joined members of the year.

The latest reports on our bowling teams in the district league, are quite gratifying. The Webb Feet are in 2nd place, Blue Jays in 3rd and our Blues (Mis-fits) are holding up the league.

Our ladies are also fighting for first place.

Our recent social held in Kearny, was perhaps the best social held, to our knowledge. The four Newark teams played hosts. Many guests were also present — such as Linden, Kearny and Paterson. Delicious foods were prepared by Pete Podgalsky's mother, to whom we are most grateful.

From all indications, our council shows much enthusiasm and spirit, and hopes to lead the district in its activities for the coming year.

A Knight.

Harrison-Kearny, N. J.

COUNCIL 90.

Our January meeting, although short, was very eventful. Besides electing new officers, discovering that we're rolling in money, and having an almost record-breaking number of members at the meeting, we had a grand Holiday party with New York and Jersey City as our guests.

Meet our new officers:

President — Marcy Matelis
V. Pres. — Joe Kohanski
2nd V. Pres. — Joe Balazas
Rec. Sec'y — Mary Paslevicius
Fin. Sec'y — Eleanor Katilus
Treasurer — Adele Yuknelis

Sgts at Arms — Charlie Nakrisis and Bernie Gerulat.

We are looking forward to a very active year, with such energetic officers.

Our party was a wonderful success! With two real clowns providing the laughs, the best bands of the land, (record of course) providing the music, and everybody joining in the games, we all spent a lovely evening: seems as though Joe S. is a perennial milk drinker, at least he won the milk-drinking contest, or maybe it was Mary P. who knew how to feed it to him. We'll

never forget how cute Joe looked with the baby cap covered with ribbons.

It must have been Jersey City's lucky night for practically all the contests were won by its members.

We welcomed another new member, Dot Matelitis, into our midst and also had Walt S. sworn in. If we keep on growing as have been for the last few months, we won't be able to close the doors at our meetings.

Cupid has struck again! Santa Claus, in the form of Joe Grigish from Long Island City, presented our Mary Churinskas with a sparkling ring for her third finger, left hand on Christmas Day. We extend our congratulations to Joe Svirnelis and Adele Rogers of Paterson on their engagement. We haven't heard much from Joe since he's been working over in Ireland, so the news, though late, was a pleasant surprise.

Al Paulovich, one of our new members, is now recuperating after undergoing a leg operation at Fort Dix hospital. Here's hoping you have a speedy recovery and are back with us soon, Al.

The stork has been mighty busy dropping little bundles of heaven to Council 90 members. Bill and Aldona Grinevich, Buckles Savickas and his wife, and Dr. Vito and Mary Kemezis all welcomed little boys into their families. Here's hoping they'll all be future K. of L'ers!

Bernie Gemlat threw away his khaki and became a civilian again on New Year's Day. A swell way to start the New Year! It's grand seeing him back home.

Plans are under way for our big spring dance. It's promised to be something special with lots of sur-families. Here's hoping they'll all be date is May 24th.

K. OF L. PINS

After a lapse of several years, due to conditions occasioned by the war, we again have on hand the official gold-plated K. of L. pins. These pins are available in both men's and ladies' styles (safety clasp). The price is \$1.00 each postpaid.

ORDER NOW.

Frank Gudelis, Treas.
129 Rita St.
Dayton 4, Ohio

Įsigykite Konstituciją

Lietuvos Vyčių naujos konstitucijos jau baigiamos spausdinti. Patartina kad visi nariai ją įsigyty ir su ja susipažintų. Ypač svarbu kad naujai įsirašantieji nariai būtų ją atydziai perskaite pirm negu jie būna prisaikdinti ir oficialiai priimti organizacijon.

Su konstitucijų užsakymais prašau kreiptis tiesiog į mane. Knygelės kainuoja po 25 centus.

Louise Totilas,
Finansų Sekretorė.

New York, N. Y.

COUNCIL 12.

Our Christmas Party Social on December 17th was a party typical of the Season and reflected the spirit of Christmas with serving of refreshments by candlelight. We thank Peter Garbincius, Frieda Andre, Joe Kscenaitis, Johnny Lavitski, Ed and Frank Samulenas and Vincent Zalis for their efforts in making the arrangements for the party. Incidentally, girls, did you know Joe cooked all the "kilbasi?"

C-12 met for Christmas Eve' Mass, and most of our members received Holy Communion in corpore. After Mass we greeted and wished our fellow members a Happy New Year, too.

The New Year was ushered in spirited style. For many of our members, this was the first New Year home since the war. The following spent the evening together—Eleanor Alexander, Frieda Andre, Will Kaledda, Wally Markunas, Frank Samulenas, Vincent, Al and George Yatkaskas, Eldy and Tony Simulines, Barbara Ginel, Ann and Henry Kolesk, Ann and Peter Garbincius, Sylvester Surowitz, Stella Kaulius, Brenda and Johnny Bell, Al Monkawitch, Steve Montvidas, Vincent Zalis, Lillian and Helen Zindzius and many others.

Our first meeting of the year was held in January and presided over by our able president, Frank Samulenas. We missed our 2nd vice president, Joe Kscenaitis, at this meeting. Also, at this meeting, we enrolled three new members: Helen Saladis, Helen Zvalauskas and Frank Yanush. In the Good-To-See-You-and-Why-Not-More-Often Department, we greet George Sartas. George is one of our most loyal members but is not always able to make many meetings.

C-12 intends to present a Lithuanian play, and has selected the following committee to handle the arrangements for this event: Elizabeth Banulis, Peter Garbincius, and Ann Kolesk.

Eleanor Alexander, Barbara Ginel, Al Monkawitch and Sylvester Surowitz have been appointed members of the Social Committee for our next meeting.

Lieut. Henry Bunis was on a ten-day furlough recently and spent the holidays with his folks and friends. Hank flew back to San Francisco, and now sends greeting to all our members and those whom he was unable to see personally during his short visit in New York.

We have a couple of new members in the Hand-Holding Depart-

ment as this goes to press: Ann Kolesk and Peter Garbincius think that the fellow who invented this hand-holding business is ALL right, as do Frieda Andre and Frank Samulenas—and Joe Schultz is holding hands with Joe Schultz.

While we hopefully look forward to what 1947 holds for us, we also look back in fond memory over the past K. of L. year (right here, we detect a wistful note—so hand us a handkerchief while we continue) — the fun we had in Worcester at the Convention, and the friends we made, the Socials, our men returning from service, and our Veterans' Banquets, our gay spirited K. of L. dances—yes, indeed, 1946 gave us much! With these thoughts in mind, we confidently feel 1947 will be a fine year.

Droop-Snoops.

So. Worcester, Mass.

COUNCIL 116.

On December 28th we finished up the social season of 1946 with a "Gala Christmas Party." The church hall was beautifully decorated with Christmas trees, candles and holly. The banquet tables were a sight to behold with their glistening "logs and candles." The turkey supper was divine and everyone had a great time. It was a pleasant surprise to have So. Boston so well represented—we sincerely thank "Steve" for his well wishes and for the nice singing of his group. The honorary guests were Rev. C. A. Vasys, pastor; Rev. J. C. Jutkevičius, curate; and William Burdulis, organist. Toastmaster was our newly-elected president, Joe Krasinskas. A great deal of thanks goes to the committee for its splendid work.

January's meeting took place on the sixth with the installation of officers. A great many members attended. The Lithuanian Committee is constantly at work and on the watch for every printed word that would help Lithuania's fight for freedom. Also plans were made to have a Valentine Ball, Feb. 14th, at the Horticultural Hall. All are cordially invited to attend this affair. The members voted to take an active part in the Parish Minstrel Show to be held February 12th at the Mechanics Hall... it's always the best show in town.

The social for January was a "skating party" at Eddie's Pond in Auburn. The day was beautiful, although a little warm for skating. Some skating was done by the ambitious ones, a little on the slushy side. Everyone took part in the weenie roast followed by dancing.

NEWS BITS.

Cupid has been fairly busy these days — newly engaged couples are Vickie Chiras and Peter Carroll; and Irene Kersis and John Adamaitis.

Virginia Klimkaitis and Tony Walent were married last month we hope to continue seeing you at our meetings — Virginia and Tony.

Council 116 extends its sincerest sympathy to August Pupelis, who's mother passed away.

It's so nice to see all our young married couples taking an active part in council activities. Last month we had Mr. and Mrs. Rainis, Mr. and Mrs. E. Tamulevich and Mr. and Mrs. Ray Luce with us.

May I remind you all not to Forget our Valentine Dance, Feb. 14th, 1947, Horticultural Hall.

"Barberiškio Rakanke."

Norwood, Mass.

COUNCIL 27.

With the holiday seasons over, our Council can settle down once again, and start things anew for this 1947 year.

At our annual January meeting, we had the honorable pleasure of having Mr. Anthony Young, as our guest speaker for the evening. Mr. Young spent the major portion of the evening discussing and explaining to us all about the Ritual Committee works and doings. I am quite certain that he impressed a great deal of our K. of L.'ers, with his talk. Perhaps now our council and members will buckle down and start the ball rolling for those various K. of L. degrees.

According to Father Kneizis, our spiritual director, the youngsters are still talking about the Annual "Kiddies Christmas Party." For one thing, "Kip" Pazniokas played a bang-up role as Santa Claus. Even with the lack of snow, he was compelled to arrive by plane. Frankie Civilikas, our president, did a wonderful job as master-of-ceremonies. Thanks to all our members who aided in putting the party over. While on the subject of thanks, Anthony E. Mickunas, should likewise be thanked for his generosity in donating the ice-cream.

The 1947 K. of L. Membership Drive will not find our council napping. Having copped one drive already, I don't possibly see how we can miss out on this '47 drive, with all of our members pitching in.

"NO-CO-CO-SCOOPS-AND-SNOOPS"

Council 27 - donated \$25.00 to the United Lithuanian Relief Fund of America... Any of our future activi-

ties will find a deduction of 10 per cent going toward this Fund... A Spring Frolic under the leadership of Helen Sidlauskas, is now in progress... Ann Sidlauskas had her engagement announced to Frank Mucinskas. Council 27 offers it's congrats... Mr. Young had the pleasure of drawing the lucky winner's ticket on the raffle... The fine buffet lunch served after the meeting was prepared by the married ladies of our council... Marion Chubet, Stan Dallalis, Vin Kasauskas and Eddie Tarutis are working on a program in observation of St. Casimir's Day...

"OC-OC-RON."

COURANT VIEWS ON BOOKS A Martyred Nation

THE STORY OF LITHUANIA —
By Thomas G. Chase; Stratford House, New York; \$3.50.

When we contemplate the political cauldron of Eastern Europe, Lithuania in particular, seething as it is with political unrest and chaos, and when all the news concerning that area is warped to suit unscrupulous political ends, the appearance of Father Chase's unbiased "The Story of Lithuania" comes indeed as a welcome saga. This is one of the extremely few authoritative books in English delving the intricate history and little-known factual aspects of the Lithuanian nation from its earliest beginning, over 1000 years ago, down to the present day.

The unprejudiced and non-politically-minded reader will be fascinated by this intriguing story of a people, once rulers of a great European nation extending from the Baltic to the Black Sea, who are today desperately struggling for the restoration of their freedom and independence.

In his foreword, the well-known foreign correspondent, William Henry Chamberlain, honestly avows: "The History of Lithuania, as of all Eastern Europe in general, is little known in this country. Father

Chase's work fills a gap in historical literature and deserves a wide reading. He carries the story of the Lithuanian people from early, almost prehistoric times to the present day and shows how they retained a sturdy sense of national consciousness through all the vicissitudes of their history."

Lithuania's role in the recent world conflict, only reported in spasms, has heretofore never been fully discussed in American publications. It is gratifying to find that Father Chase's enlightening and interpretive "Story of Lithuania" is complete in every respect. The English-speaking world is only superficially acquainted with the story of Lithuania's sufferings at the hands of those two mightily aggressors, Nazi Germany and Soviet Russia. Such historical incidents, for instance, as Lithuania's successful 1941 revolt against Soviet Russia, leading to the temporary restoration of Lithuanian independence, are known only to those in responsible positions or to those few who profess a special interest in Lithuanian affairs.

The present invaluable and authentic reference work, making available all the known facts essential to a true understanding of Lithuania's plight, past and present, is thoroughly documented with numerous maps, charts and a chronological table.

"The Story of Lithuania" is among the best, if it is not the very best, interpretations of Lithuanian history to have come off the presses in this country. As a highminded, impartial and generous presentation of the

case for the small nation, today inevitably being ground beneath the millstones of insatiable Soviet power lust and general European ineptitude, "The Story of Lithuania" deserves to rank among the foremost historical, cultural and sociological documents of our time.

Joseph Belazaras, Jr.

FILATELISTAI SUSIORGTNIZAVO

Buvo žinoma, kad Chicagoj randasi nemažai lietuvių filatelistų, pašto ženklelių rinkėjų, kurių daugelis priklauso svetimtaučių draugijoms ir tarpe savęs neturėjo jokio ryšio.

Pastangomis Igno Sakala, vieno žymiausių lietuvių filatelistų, šiomis dienomis tapo sušauktas lietuvių filatelistų susirinkimas ir įsteigta draugija "Lithuania" Philatelic Society.

Draugijos tikslas bus populerizuoti Amerikoje Lietuvos pašto ženklus, padėti nariams lengvais būdais papildyti savo rinkinius, dažniausiai pasimainant publikatais, apsaugoti lietuvių filatelistus nuo netikrų (padirbtų) Lietuvos pašto ženklų, kuriuos nesąžiningi perkupčiai parduoda, ruošti pašto ženklų parodas ir premijuoti geresnius rinkinius, kad tuo paskatintum narius dar labiau įsigilinti į šią kultūringą ir savęs švietimosi palinkimą.

"Lithuania" Philatelic Society valdybon išrinkta sekantieji: pirmininku J. Green, vice pirm. Ignas Sakalas, sekr. Ben S. Jurėnas, 2534 W. 46th Place, Chicago 32, Ill., išd. V. Petrauskas, ir išdo glob. Eve A. Lukas ir dr. Al. M. Račkus.

Į draugiją bus priimami nariais ir už Chicago, ir toliau, gyvenantieji lietuviai filatelistai. Jiems bus naudinga priklausyti, nes galės naudotis draugijos patarnavimu išmainyti savo publikatus ir surasti rinkas savo vertingesniems pašto ženklams neatiduodant juos varžytininkams parduoti už komisiją.

Vitais draugijos reikalais, taip pat norintieji įsirašyti į šią draugiją, informacijų tesikreipia į sekretorių aukščiau pažymėtu adresu.

Filatelistas.

SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

GOOD FOOD
GOOD LIQUORS
GOOD SERVICE

260 W. Broadway
So. Boston, Mass.

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS

Pristatom geriausį toniką — Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.
Tel. Dedham 1304-W

Myopia Club Beverage Co.
GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.
PRANAS GERULSKIS, Sav.
Nemų Tel. Dedham 1304-R